

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

ANY 2008

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

ÍNDEX

1. Preàmbul	5
2. Introducció	6
3. Situació a Catalunya	9
3.1. Autoritats Competents a Catalunya.....	9
3.2. Mecanismes de coordinació	11
4. Resultats a Catalunya - any 2008	12
4.1. Activitats de Vigilància i Control en relació amb la comercialització i la utilització de plaguicides.....	12
4.1.1. Activitats de vigilància i control en relació amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús fitosanitari realitzades pel DAR	12
4.1.2. Activitats de vigilància i control en relació amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental o en la indústria alimentària realitzades pel DS-APS.	20
4.2. Activitats de Control en relació amb els residus de plaguicides	22
4.2.1. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades pel DAR.....	26
4.2.2. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades per l'APS.....	30
4.2.3. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades per l'ASPB	35
5. Novetats legislatives sobre plaguicides	40
6. Normativa sobre plaguicides	43
7. Enllaços d'interès sobre plaguicides	47

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

1. Preàmbul

Aquest document és el quart de la sèrie sobre vigilància i control de plaguicides a Catalunya que elaboren conjuntament el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, l'Agència de Protecció de la Salut, l'Agència de Salut Pública de Barcelona i l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària.

Durant els anys 2004, 2005 i 2006 les actuacions de vigilància i control de plaguicides en productes d'origen vegetal i en productes d'origen animal es van recollir de forma separada en els documents de les sèries *La vigilància i el control de plaguicides en productes vegetals a Catalunya* i el *Pla d'investigació de residus en animals i carns fresques de Catalunya*. A partir de l'any 2007, les actuacions de vigilància i control de plaguicides tant si són productes d'origen vegetal com animal queden recollides en el document *La vigilància i el control dels plaguicides en aliments i pinsos d'origen vegetal i animal a Catalunya*.

El document d'aquest any recull les actuacions del 2008 i l'evolució respecte a anys anteriors, com també les novetats legislatives que afecten les actuacions de vigilància i control dels plaguicides en productes alimentaris. El lector que necessiti aprofundir sobre el tema pot consultar els documents dels anys 2004, 2005, 2006 i 2007 de les sèries abans esmentades al web de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària.¹

¹ <http://www.gencat.cat/salut/acsa/html/ca/dir1312/doc17158.html>

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

2. Introducció

Els plaguicides són substàncies destinades a prevenir, destruir o controlar qualsevol plaga, incloent-hi les espècies no desitjades de plantes o animals que causen perjudici o interfereixen de qualsevol altra forma en la producció, l'elaboració, l'emmagatzematge, el transport o la comercialització d'aliments i altres productes agrícoles.

Dins dels plaguicides i atenent a l'ús, podem diferenciar:

- plaguicides d'ús fitosanitari (emprats en agricultura),
- plaguicides d'ús ramader (zoosanitaris) i
- plaguicides no agrícoles² o d'ús ambiental i en la indústria alimentària (aquesta denominació queda englobada en la definició de biocides).

En la legislació comunitària, en general els plaguicides s'han dividit en dos grups principals (productes fitosanitaris i biocides), encara que en el context internacional (per exemple, l'Organització per a l'Alimentació i l'Agricultura –FAO–), la definició també inclou en el terme *plaguicides* certs medicaments i els medicaments veterinaris.

La utilització d'aquests plaguicides té efectes favorables en la producció vegetal, animal i en la indústria alimentària. Malgrat això, es tracta de substàncies que s'han d'utilitzar adequadament per evitar l'aparició d'efectes perjudicials no desitjats tant per als aplicadors dels productes com per al medi ambient i per als consumidors dels aliments.

Per tant, la Comunitat Europea ha desenvolupat un marc normatiu molt complet respecte als plaguicides. La **Directiva 91/414/CEE** sobre comercialització de productes fitosanitaris, transposada a la norma nacional amb el **Reial decret 2163/94** i la **Directiva 98/8/CE** relativa a la comercialització de biocides, transposada a la norma nacional amb el **Reial decret 1054/2002**, estableixen normes estrictes per a la comercialització i l'autorització de productes fitosanitaris i biocides, respectivament. Aquestes directives harmonitzen els requisits i els procediments d'autorització i exigeixen que es dugui a terme una avaluació del risc abans que s'autoritzi posar aquests productes al mercat i utilitzar-los, i s'ha d'establir una llista de substàncies autoritzades i un programa esglaonat d'avaluació de les substàncies ja comercialitzades.

A més, en l'àmbit estatal el **Reial decret 3349/1983** estableix la Reglamentació tecnicosanitària per a la fabricació, la comercialització i la utilització de plaguicides.

D'acord amb aquestes normes, tant els plaguicides d'ús fitosanitari com d'ús ambiental o en la indústria alimentària, així com les substàncies actives emprades en la formulació d'aquests plaguicides, han d'estar, abans de la posada al mercat o la utilització, autoritzats i registrats degudament en els registres corresponents:

— Les substàncies actives utilitzades per a la formulació de productes fitosanitaris són autoritzades en l'àmbit comunitari i es troben inscrites al **Registre únic europeu de substàncies actives per a la formulació de productes fitosanitaris** de la Direcció General de Sanitat i Consumidors (DG SANCO) de la Comissió Europea.³ Cada estat membre autoritza els pro

² La denominació de plaguicides no agrícoles s'engloba en la definició de biocides amb l'entrada en vigor de la Directiva 98/8/CE relativa a la comercialització de biocides i la seva transposició a la norma nacional amb el Reial decret 1054/2002.

³ EU Pesticides Database. Directorate-General for Health and Consumers. European Commission http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/index.cfm

ductes fitosanitaris, i a l'Estat espanyol estan inscrits en el **Registre oficial de productes i material fitosanitari** del Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí.⁴

— Les substàncies actives permeses per a la formulació de biocides també s'autoritzen en l'àmbit comunitari i es poden consultar al **Registre comunitari de biocides**⁵ de la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea (DG Environment-Chemicals)⁶. Els plaguicides no agrícoles o biocides s'autoritzen en l'àmbit nacional i es poden consultar en el **Registre oficial de plaguicides no agrícoles o biocides** del Ministeri de Sanitat i Política Social.⁷

A més, d'acord amb la normativa estatal, les fàbriques de plaguicides, els locals on s'emmagatzemen o comercialitzen plaguicides així com les empreses de tractaments i les instal·lacions destinades a realitzar tractaments amb plaguicides també han d'estar degudament autoritzats i registrats en el **Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)** i el personal d'aquestes empreses ha d'estar format degudament i superar uns cursos de capacitació per aplicar o manipular aquests productes.

El cens d'entitats autoritzades i inscrites en el ROESP té caràcter públic i es pot consultar als webs del DAR i del DS:

- Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural⁸
- Departament de Salut⁹

D'altra banda, i atès que la utilització de plaguicides pot donar lloc a la presència de residus en els productes tractats, ja sigui per aplicació directa dels productes o per contaminació ambiental o a través dels pinsos, la Comissió Europea també ha establert normes comunitàries sobre límits màxims de residus (LMR) de plaguicides en aliments i pinsos.

En aigües, la vigilància dels plaguicides es troba regulada per la Directiva marc de l'aigua i altres normatives sobre la qualitat de les aigües de consum humà.

Els **límits màxims de residus (LMR)**¹⁰ de plaguicides en els productes alimentaris i pinsos d'origen vegetal i animal són fixats per la Comissió Europea amb la consulta prèvia a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària. D'acord amb la normativa, els LMR s'han de fixar en el nivell més baix possible que es pugui aconseguir segons les bones pràctiques agrícoles per cada plaguicida amb la finalitat de protegir els consumidors, i en concret grups vulnerables com els nens, de l'exposició a concentracions inacceptables de residus de plaguicides en aliments i pinsos.

Des de l'**1 de setembre de 2008**, a la UE ja és aplicable plenament el nou marc legislatiu en matèria de residus de plaguicides establert pel **Reglament (CE) núm. 396/2005** del Parlament Europeu i del Consell relatiu als límits màxims de residus de plaguicides en aliments i pinsos

⁴ <http://www.mapa.es/ca/agricultura/pags/fitos/fitos.asp>

<http://www.mapa.es/ca/agricultura/pags/fitos/registro/menu.asp>

⁵ Register for biocidal products. European Commission <https://webgate.ec.europa.eu/env/r4bp/user.login.cfm>

⁶ Biocides: Introduction and Objectives. Environment Directorate-General. European Commission <http://ec.europa.eu/environment/biocides/index.htm>

⁷ Registro de plaguicidas no agrícolas o biocidas. Salud ambiental y laboral. Ministerio de Sanidad y Política Social

<http://www.msc.es/ca/ciudadanos/saludAmbLaboral/prodQuimicos/sustPreparatorias/biocidas/frmRegistroPlaguicidas.jsp>

⁸ Web del DAR

[http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/\(Inici > Serveis i tràmits > Serveis en línia > Registres oficials > Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides \(ROESP\)\)](http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/(Inici > Serveis i tràmits > Serveis en línia > Registres oficials > Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)))

⁹ Control de plagues i plaguicides. Departament de Salut

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2149/index.html>

¹⁰ El LMR és la concentració màxima de residus d'un plaguicida permesa legalment en la superfície o part interna de productes destinats a l'alimentació humana o animal. Aquest límit garanteix amb un ampli marge de seguretat que els residus no són perjudicials per als consumidors dels vegetals tractats i s'expressa en parts per milió (ppm) o en mg/kg.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

d'origen vegetal i animal i que modifica la Directiva 91/414/CEE del Consell. Aquest Reglament deroga totes les directives anteriors sobre LMR (directives 76/895, 86/363, 86/362 i 90/642) i les disposicions nacionals, que transposaven aquestes directives, contingudes en els reials decrets 280/1994¹¹ i 569/1990¹².

El nou Reglament harmonitza en tot el territori de la UE els límits màxims de residus de productes fitosanitaris en aliments i pinsos, tant per a productes d'origen vegetal com d'origen animal, i introdueix canvis en el procés de fixació dels LMR, ja que s'estableixen únicament en l'àmbit comunitari, prèvia avaluació de la seva seguretat per part del panell d'experts PRAPer¹³ de l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA).

Al web de la Direcció General de Sanitat i de Consumidors (DG SANCO) de la Comissió Europea es pot consultar la **base de dades de LMR aplicables a aliments i pinsos¹⁴ d'acord amb el Reglament 396/2005**.

Els diferents operadors alimentaris (agricultors, ramaders, comerciants, importadors...) són els responsables principals de la seguretat alimentària al llarg de la cadena alimentària. Els explotadors d'empreses alimentàries han d'assegurar-se que en totes les fases de la producció, la transformació i la distribució que tenen lloc en les empreses sota el seu control, els aliments i els pinsos compleixen els requisits de la legislació sobre pinsos i aliments que els són pertinents per la seva activitat. Entre els requisits, s'hi inclou el compliment de la normativa sobre plaguicides i compliment dels LMR.

Les autoritats dels estats membres de la Unió Europea són responsables de vetllar perquè es compleixi la legislació sobre pinsos i aliments i la normativa sobre salut i benestar animal, com també de fer el seguiment corresponent i de verificar que els explotadors d'empreses compleixen els requisits pertinents establerts en aquestes normes en totes les etapes de la producció, la transformació i la distribució.

A Catalunya, es realitza el control de la producció, la comercialització i l'aplicació de plaguicides (tant d'ús fitosanitari com d'ús ambiental o en la indústria alimentària), com també la vigilància i el control de residus de plaguicides en aliments i pinsos d'origen animal i vegetal. Es vigila tant l'ús adequat com el possible ús fraudulent d'aquestes substàncies.

Al final del document, trobareu les darreres novetats legislatives publicades durant l'any 2008 com també un recull de la normativa principal i enllaços d'interès relacionats amb la vigilància i el control de plaguicides en productes alimentaris.

¹¹ Reial decret 280/1994, de 18 de febrer, pel qual s'estableixen els límits màxims de residus de plaguicides i el seu control en determinats productes d'origen vegetal i les seves modificacions.

¹² Reial decret 569/1990, de 27 d'abril, relatiu a la fixació de continguts màxims per als residus de plaguicides sobre i en els productes alimentaris d'origen animal i les seves modificacions

¹³ PRAPeR - Pesticide risk assessment peer review. European Food Safety Authority <http://www.efsa.europa.eu/en/panels/praper.htm>

¹⁴ EU Pesticides Database. Directorate-General for Health and Consumers. European Commission http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/index.cfm

3. Situació a Catalunya

A Catalunya, les actuacions de vigilància i control de plaguicides en productes alimentaris es poden agrupar en dos grans blocs:

- Actuacions de vigilància i control sobre la comercialització i la utilització de plaguicides.
- Actuacions de vigilància i control respecte al compliment dels límits màxims de residus (LMR) de plaguicides.

Aquestes actuacions queden repartides entre el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (en endavant, DAR), l'Agència de Protecció de la Salut del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya (en endavant, APS) i l'Agència de Salut Pública de Barcelona (en endavant, ASPB).

En el cas de les actuacions de vigilància i control sobre la comercialització i la utilització de plaguicides, cal diferenciar les actuacions en funció del tipus de plaguicida: plaguicida d'ús fitosanitari o plaguicida d'ús ambiental o en la indústria alimentària.

De manera general, el DAR actua a les primeres fases de la cadena alimentària: magatzems de cooperatives, centrals hortofrutícoles i explotacions ramaderes. Pel que fa a l'APS i l'ASPB actuen als escorxadors, empreses alimentàries i punts de venda al consumidor final.

3.1. AUTORITATS COMPETENTS A CATALUNYA

Les autoritats implicades en les actuacions de vigilància i control de plaguicides en aliments i pinsos a Catalunya són:

a) Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAR)

Direcció General d'Agricultura i Ramaderia

- Subdirecció General d'Agricultura
Servei de Sanitat Vegetal
- Subdirecció General de Ramaderia
Responsable de Medicaments Veterinaris

⁵ Les substàncies o grups de substàncies que són tòxiques, persistents i poden causar bioacumulació, així com altres substàncies o grups de substàncies que comporten un nivell de risc anàleg.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Direcció General d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries

- Subdirecció General de Qualitat Agroalimentària
Laboratori Agroalimentari
- Subdirecció General d'Innovació Rural
Servei de Formació Agrària

Dins del DAR, el Servei de Sanitat Vegetal de la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia és el responsable del control de la producció, la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús fitosanitari (anomenats també *productes fitosanitaris*).

Aquest servei també executa, amb la col·laboració del Servei de Laboratori Agroalimentari, els programes de vigilància i control en origen de residus de productes fitosanitaris en productes vegetals.

Així mateix, el Servei de Formació Agrària s'encarrega d'organitzar els cursos per a l'obtenció del carnet d'aplicador de productes fitosanitaris duts a terme a les escoles de capacitació agrària i d'homologar els cursos impartits per empreses externes. El Servei de Sanitat Vegetal del DAR participa en la docència d'aquestes activitats formatives i gestiona el lliurament de carnets als aplicadors i manipuladors que han superat aquests cursos.

La persona responsable de Medicaments Veterinaris, juntament amb el Servei de Laboratori Agroalimentari del DAR, són els responsables d'executar la vigilància i el control de residus de plaguicides en productes d'origen animal, dins del Pla per a la investigació de residus en animals i carns fresques a Catalunya (PIRACC).

b) Departament de Salut (DS)

Agència de Protecció de la Salut

El Departament de Salut, mitjançant l'Agència de Protecció de la Salut, és el responsable d'executar els programes de control relacionats amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental i en la indústria alimentària.

La vigilància i el control de residus de plaguicides en productes alimentaris tant d'origen animal com vegetal en els escorxadors, les empreses de transformació o els punts de venda al consumidor final, els realitzen l'Agència de Protecció de la Salut, i al municipi de Barcelona l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

c) Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)

L'Agència de Salut Pública de Barcelona duu a terme les tasques de vigilància i control competència de l'Ajuntament i del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit territorial del municipi de Barcelona.

3.2. MECANISMES DE COORDINACIÓ

Com a instrument de coordinació entre el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural i altres departaments de la Generalitat de Catalunya implicats amb els temes relacionats amb els productes fitosanitaris i biocides, l'any 2004 es va crear la **Comissió Interdepartamental en matèria de Plaguicides i Biocides**.

L'any 2008 aquesta Comissió ha estat modificada mitjançant el Decret 205/2008, de 14 d'octubre, pel qual es modifica el Decret 447/2004, de 30 de novembre, pel qual es crea la Comissió interdepartamental en matèria de Plaguicides i Biocides (DOGC 4273, de 2.12.2004).

Aquesta Comissió s'ha reunit dues vegades durant l'any 2008 per coordinar les actuacions de la Generalitat de Catalunya sobre diferents temes relacionats amb els plaguicides i els biocides.

Pel que fa a la **Comissió Directora del PRAVA**, prevista al **Decret 13/2007, de 16 de gener, pel qual s'estableix el Pla de vigilància i control de residus en animals, vegetals i aliments a Catalunya (PRAVA)**, durant l'any 2008 no hi ha hagut cap novetat i segueix pendent de constitució.

4. Resultats a Catalunya Any 2008

4.1. ACTIVITATS DE VIGILÀNCIA I CONTROL EN RELACIÓ AMB LA CO-MERCIALIZACIÓ I LA UTILITZACIÓ DE PLAGUICIDES

Depenent del tipus de plaguicida: d'ús agrícola (anomenat també *fitosanitari*) o d'ús ambiental o en la indústria alimentària, les competències queden repartides entre el DAR i el DS.

4.1.1. Activitats de vigilància i control en relació amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús fitosanitari realitzades pel DAR

A l'Estat espanyol, el MARM és l'organisme encarregat, amb consulta prèvia als representants de les comunitats autònomes, de coordinar els plans anuals de control de comercialització i utilització de productes fitosanitaris i les comunitats autònomes la competència en l'execució d'aquests programes en els seus respectius àmbits territorials.

A Catalunya, el Servei de Sanitat Vegetal del DAR s'encarrega d'executar els següents programes i les activitats relacionats amb la comercialització i la utilització de productes fitosanitaris:

- a) Programa de vigilància en la comercialització de productes fitosanitaris
- b) Programa de vigilància de la utilització de productes fitosanitaris
- c) Activitats de formació, promoció i divulgació
- d) Lluita i control contra les plagues dels vegetals

a) Programa de vigilància i control de la comercialització de productes fitosanitaris

L'objectiu d'aquest programa és controlar el compliment de la legislació que afecta els establiments en els quals es fabriquen, s'emmagatzemen i es comercialitzen productes fitosanitaris, i controlar i comprovar que els productes fitosanitaris posats al mercat estan registrats degudament i compleixen els requisits de qualitat previstos per la legislació.

La finalitat és evitar que es posin en circulació productes fitosanitaris que no compleixen un mínim de qualitat i garantir, d'aquesta manera, l'eficàcia dels tractaments fitosanitaris.

Taula 4.1.1. Resultats del Programa de vigilància i control de la comercialització de productes fitosanitaris efectuat pel DAR. Any

Programa de vigilància i control de la comercialització de plaguicides d'ús fitosanitari. Resultat de l'activitat de l'any 2008						
Element objecte de vigilància i/o control oficial	Paràmetres o condicions objecte de control oficial	Tècnica de vigilància i/o control utilitzat	Any	Nombre de controls o determinacions efectuats	Nombre de controls o determinacions amb disconformitats	Taxa de conformitat
Establiments productors	Inscripció al registre oficial; control del LOM; qualificació del personal; condicions d'emmagatzematge dels productes	Inspecció	2008	-15 inspeccions -1.101 controls LOM	3	99,8%
Productes fitosanitaris	Concentració substància activa; característiques fisicoquímiques	Presa de mostres (mostratge aleatori)	2008	18	0	100%

Taula 4.1.2. Gestió del Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) DAR. Any 2008

Gestió del ROESP. Resultat de l'activitat any 2008	
Tipus d'actuació	Nombre
Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)	Establiments: 927 Empreses de serveis: 145 Empreses de tractament: 389
Inscripcions al ROESP	2008: 1461 (total d'inscripcions) 2008: 92 (noves inscripcions)

Taula 4.1.3. Vendes de plaguicides a Catalunya per tipus de producte

Vendes de plaguicides a Catalunya Resultat de l'activitat dels anys 2006, 2007 i 2008						
Tipus de producte	Tn			Milers d'euros		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Insecticides	1.300,35	1.273,50	1.228,60	12.637,18	13.498,63	12.486,3
Acaricides	15,30	11,13	18,34	493,49	548,02	717,8
Nematocides	222,11	275,51	295,99	444,83	489,24	625,8
Fungicides	2.212,49	1.743,91	2.495,96	10.881,48	11.419,34	15.262,2
Herbicides	2.182,15	2.052,23	2.181,4	15.631,86	15.648,72	21.386,4
Fitoreguladors	480,79	436,51	538,21	3.739,56	3.608,83	4.450,9
Mol-lusquicides i rodenticides	195,36	263,22	391,74	519,37	662,73	844,2
Altres	147,71	198,54	285,60	359,83	583,76	738,7
Total	6.756,26	6.254,55	7.435,84	44.707,60	46.459,2	56.512,2

Font: Associació Empresarial per a la Protecció de Plantes (AEPLA)

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

b) Programa de vigilància de la utilització de productes fitosanitaris

Els objectius d'aquest programa són:

1. Controlar les empreses de tractaments fitosanitaris:
 - Comprovar que estiguin registrades en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)
 - Controlar que les persones que efectuen aplicacions de productes plaguicides disposin del carnet d'aplicador de tractaments
 - Controlar el Llibre oficial de moviments (LOM)
 - Inspeccionar els contractes amb usuaris i tractaments efectuats
 - Revisar in situ l'aplicació d'algun tractament comprovant les mesures de seguretat dels aplicadors, els productes emprats i la tinença del carnet d'aplicador
2. Controlar directament en camp l'ús dels productes
Comprovar l'ús correcte dels productes fitosanitaris mitjançant el control de les aplicacions directes en camp.
3. Controlar les mostres vegetals, sòls i aigües, després dels tractaments:
Comprovar la repercussió sobre el medi ambient, així com vigilar i controlar que els productes s'emprin d'acord amb el que estableixen les normes vigents i que no s'utilitzin productes no autoritzats o prohibits.

Taula 4.1.4. Resultats del Programa de vigilància i control de la utilització de productes fitosanitaris efectuat pel DAR. Any 2008

Programa de vigilància i control de la utilització de productes fitosanitaris. Resultats de l'activitat de l'any 2008					
Element objecte de control oficial	Paràmetres o condicions objecte de control oficial	Tècnica de control utilitzada	Nombre de controls o determinacions efectuats	Nombre de controls o determinacions amb disconformitats	Taxa de conformitat
Vegetals, sòl, aigua	Residus de productes fitosanitaris	Preses de mostres (mostreig aleatori) planta d'arròs i fang de camp d'arròs	21 mostres d'arròs	0	100%

c) Activitats de formació, promoció i divulgació

El Servei de Sanitat Vegetal i el Servei de Formació Agrària del DAR executen diferents actuacions destinades a promoure un ús racional dels productes fitosanitaris, entre les quals destaquen les següents activitats de formació, promoció i divulgació en l'àmbit fitosanitari:

c.1) Formació per a aplicadors i manipuladors de productes fitosanitaris

Amb la finalitat que es faci un ús correcte dels plaguicides i es minimitzi la possible utilització excessiva i/o ineficient, la reglamentació tecnicosanitària estableix que les persones que manipulen i realitzen aplicacions amb productes plaguicides d'ús fitosanitari han d'haver superat un curs de formació i han d'haver obtingut el corresponent carnet d'aplicador / manipulador de productes fitosanitaris. La normativa estableix els següents nivells de capacitació per a l'aplicació i la manipulació de productes fitosanitaris: bàsic, qualificat, fumigador, especial i pilot aplicador agroforestal.

A Catalunya, la formació en les activitats relacionades amb la utilització de productes fitosanitaris i els carnets està actualment regulada per l'Ordre ARP/455/2006, de 22 de setembre de 2006 (DOGC 4732, de 3.10.2006), modificada l'any 2008 per l'Ordre AAR/62/2008, de 12 de febrer. Aquesta darrera modificació prorroga fins a l'1 de gener de 2009 el termini a partir del qual s'exigirà disposar de carnets de nivell bàsic o qualificat d'aplicadors o manipuladors de productes fitosanitaris per als agricultors i el personal de les explotacions agràries per manipular o aplicar productes de la categoria tòxics o molt tòxics que no siguin o generin gasos.

El Servei de Formació Agrària de la Subdirecció General d'Innovació Rural, de la Direcció General de Producció, Innovació i Indústries Agroalimentàries del DAR és la unitat responsable d'organitzar els cursos per obtenir el carnet d'aplicador de productes fitosanitaris duts a terme a les escoles de capacitació agrària i d'homologar els cursos impartits per empreses externes. El Servei de Sanitat Vegetal del DAR participa en la docència de la majoria d'activitats formatives i gestiona el lliurament de carnets als aplicadors i manipuladors que han superat els cursos homologats i fa entrega del carnet bàsic, qualificat i especial (carnet d'aplicador i manipulador de productes fitosanitaris).¹⁵

Taula 4.1.5. Resultats de les actuacions de formació d'aplicadors i manipuladors de productes fitosanitaris DAR. Any 2008

Formació d'aplicadors de productes plaguicides. Resultat de l'activitat de l'any 2008		
Tipus d'actuació	Nombre	Observacions
Cursos d'aplicador / manipulador de productes fitosanitaris	DAR: 570 - Escoles agràries (472) - Centres homologats (98)	Se supervisen tots els cursos homologats
Nombre de carnets expedits pel DAR durant l'any	3.973	Total de carnets expedits fins al 31/12/2008: 28.430

c.2) Avisos fitosanitaris

Amb l'objectiu d'informar i assessorar els agricultors sobre les tècniques i els moments més adients per controlar les plagues desenvolupant programes de lluita integrada que evitin tractaments innecessaris, el Servei de Sanitat Vegetal, juntament amb la col·laboració de les agrupacions de defensa vegetal (anomenades també *ADV*), realitza avisos fitosanitaris.¹⁶

A la taula 5 es presenten els avisos realitzats durant l'any 2008 mitjançant diferents mitjans de comunicació (premsa, radio, SMS...).

¹⁵ Web del DAR
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/> (Inici > Àmbits d'actuació > Agricultura. Sanitat vegetal > Productes fitosanitaris > Carnet d'aplicador / manipulador)

¹⁶ Web del DAR
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/> (Inici > Àmbits d'actuació > Agricultura, Sanitat Vegetal > Sanitat Vegetal > Avisos fitosanitaris)

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Taula 4.1.6. Avisos fitosanitaris DAR. Any 2008

Avisos fitosanitaris. Resultats de l'activitat de l'any 2008		
Tipus d'actuació	Any	Nombre
Avisos	2008	1.904 SMS 1.989 correus electrònics
		331 a contestadors telefònics 7 contestadors telefònics automàtics a Catalunya En línia a www.ruralcat.net
		12 de mensuals al web del DAR i a la revista Catalunya Agrària i Rural i a diverses revistes del sector
		Setmanals a la premsa i les ràdios locals

c.3.) Divulgació d'informació sobre plagues i productes fitosanitaris

El Servei de Sanitat Vegetal del DAR, per informar l'agricultor de les noves plagues i dels productes fitosanitaris que cal utilitzar, i com a complement a la informació que dona en els avisos fitosanitaris mensuals, ha editat durant l'any 2008 el material divulgatiu següent¹⁷ (vegeu la taula 4.1.7).

Taula 4.1.7. Activitats divulgatives sobre plagues i productes fitosanitaris DAR. Any 2008

Divulgació d'informació sobre plagues i productes fitosanitaris. Resultats de l'activitat de l'any 2008			
Any	Tipus d'actuació	Nombre	Observacions
2008	Fitxa de plaga	4	- La Tuta del tomàquet - L'eruga barrinadora de les palmeres - La minadora de la fulla del castanyer d'Índia - El barrinador de la fusta
	Full informatiu	6	- La Tuta del tomàquet per als productors - La Tuta del tomàquet per als proveïdors - El carnet d'aplicador i manipulador de productes fitosanitaris - L'emmagatzematge de productes fitosanitaris per part dels agricultors - L'etiqueta dels productes fitosanitaris
	Pòster	1	- La Tuta del tomàquet

d) La lluita contra les plagues de vegetals

Durant l'any 2008 el Servei de Sanitat Vegetal del DAR ha efectuat les següents actuacions de vigilància i seguiment de plagues:

¹⁷ Web del DAR
[http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/\(lnici > Àmbits d'actuació > Agricultura, Sanitat Vegetal > Sanitat Vegetal > plagues i malalties > Fulls d'informació fitosanitària](http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/(lnici > Àmbits d'actuació > Agricultura, Sanitat Vegetal > Sanitat Vegetal > plagues i malalties > Fulls d'informació fitosanitària)

Taula 4.1.8. Actuacions de vigilància i seguiment de plagues. Any 2008

Vigilància i seguiment de plagues. Resultats de l'activitat de l'any 2008		
Tipus d'actuació	Nombre	Observacions
Seguiment de plagues	113	Organismes nocius objecte de seguiment: insectes, àcars, nematodes, fongs, virus, bacteris i fitoplasmes.
Control de punts d'observació	2.000	Trampes de feromones sexuals, trampes alimentàries, estacions agrometeorològiques, etc.
Control de planters	524	Lliurament del passaport fitosanitari CE

d.1.) Seguiment oficial, control i eradicació de plagues de quarantena

Es tracta d'una activitat que té com a objectiu:

- Evitar la introducció i la propagació a Catalunya de plagues noves especialment perilloses. El seguiment i el control permeten reduir la incidència de les plagues, i per tant de l'ús de fitosanitaris.
- Fer el seguiment i, si escau, l'eradicació, de les plagues de quarantena immediatament quan apareixen al nostre territori.
- Fer el seguiment de la Xarxa permanent de vigilància i control del foc bacterià, dins de la qual l'Estat espanyol està considerat com a zona protegida.

Durant l'any 2008 s'han prospectat a Catalunya les principals plagues de quarantena: el foc bacterià, el virus de la Sharka, la flavescència daurada de la vinya, Tuta del Tomàquet i el morrut roig de la palmera.

Taula 4.1.9. Actuacions de seguiment, control i eradicació de plagues de quarantena DAR. Any 2008

Seguiment oficial, control i eradicació de plagues de quarantena. Resultats de l'activitat de l'any 2008			
Tipus d'actuació	Nombre	Resultats	Observacions
Prospecció de foc bacterià	6.708 ha - 512 punts oficials	Cap focus detectat	22.667 plantes inspeccionades. 318 mostres analitzades 31 tècnics contractats per a la prospecció de camp i laboratori
Prospecció de flavescència daurada de la vinya	3.250 ha	Cap focus detectat	L'any 2008 es van prospectar 2.500 ha a l'Alt Empordà i 750 ha al Baix Empordà
Prospecció del virus de la Sharka	4.085 ha prospectades	2 focus detectats	S'han detectat 2 focus del virus de la Sharka de tipus M, un en la localitat de la Granja d'Escarp en i un altre en la localitat de Benissanet.
Prospecció de Xanthomonas	6.110,46	2 focus detectats	S'han detectat 2 focus de Xanthomonas arboricola pv. Pruni, a Catalunya: un al municipi d'Albesa i l'altre al municipi de Torrefarrera; en tots dos casos, s'han arrencat i destruït els arbres afectats, i s'han establert mesures per evitar-ne la difusió.
Morrut roig de la palmera	—	Palmeres afectades a tot Catalunya: 2.934	Aquesta plaga ha incrementat molt els seus atacs a la palmera de Canàries a tot el litoral mediterrani, tant de l'Estat espanyol com d'altres països europeus. A petició del Servei de Sanitat Vegetal, i d'acord amb la normativa reguladora, s'han talat i destruït les palmeres afectades, s'ha informat de forma continuada el sector de la jardineria, els vivers, els ajuntaments i s'han experimentat tècniques de lluita per controlar-la.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

d.2) Campanyes oficials de lluita col·lectiva contra plagues

Es tracta de campanyes específiques dirigides a lluitar de forma col·lectiva contra les plagues de difícil control individualment en determinades zones.

Durant l'any 2008, el Servei de Sanitat Vegetal ha efectuat campanyes contra la mosca de l'olivera i l'insecte vector de la flavescència daurada de la vinya. Els resultats es presenten a la taula 9.

Taula 4.1.10. Campanyes oficials de lluita col·lectiva contra plagues DAR. Any 2008

Campanyes de tractaments contra plagues. Resultats de l'activitat de l'any 2008			
Tipus d'actuació	Nombre d'ha	Resultats	Observacions
Campanya de tractament aeri de la mosca de l'olivera	52.000 ha	Satisfactoris	S'ha finançat la utilització del sistema DGPS en el tractament aeri. No hi ha incidències remarcables però augmenta el nombre de parcel·les que no volen ser tractades. En col·laboració amb les ADV, s'ha realitzat el tractament aeri a les Terres de l'Ebre contra aquesta plaga declarada d'utilitat pública. S'han fet experiències per tal de cercar mètodes alternatius de lluita.
Campanya de tractament aeri del vector de la flavescència daurada de la vinya	300 ha	Satisfactoris	Es va efectuar un tractament aeri sobre una superfície de 300 ha. Per reduir les poblacions de l'insecte vector <i>Scaphoideus titanus</i> .

d.3) Foment de la creació i el manteniment d'agrupacions de defensa vegetal (ADV)

Aquesta activitat té com a objectiu fomentar la creació d'agrupacions d'agricultors (ADV) per lluitar de forma col·lectiva contra les plagues, per crear xarxes de seguiment de paràsits o per prevenir accidents meteorològics i dur a terme actuacions massives de lluita.

Les agrupacions de defensa vegetal poden ser d'àmbit municipal o supramunicipal, i han d'agrupar com a mínim el 20% dels pagesos de l'àrea o el 50% de la superfície dels conreus que cal protegir.

Taula 4.1.11. Activitats relacionades amb les ADV efectuades pel DAR. Any 2008

Agrupacions de defensa vegetal (ADV). Resultat de l'activitat de l'any 2008		
Tipus d'actuació	Nombre	Observacions
Reunions SSV-ADV	35 21	Setmanals (cada divendres) a Lleida Sectorials (fruiters, olivera, cítrics), territorials (Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre) i altres
Subvencions a ADV	100	2.501.291,97 €

d.4) Control oficial de proveïdors de material vegetal i expedició del passaport fitosanitari de la CEE

L'objecte d'aquesta activitat és controlar la producció i el comerç del material vegetal per evitar la difusió de plagues de quarantena. Aquest control es basa en dos elements fonamentals: el Registre oficial de proveïdors de material vegetal i el passaport fitosanitari.

Taula 4.1.12. Actuacions de control oficial de la producció i comerç de material vegetal efectuades pel DAR. Any 2008

Control oficial de proveïdors de material vegetal i expedició del passaport fitosanitari de la CEE. Resultat de l'activitat de l'any 200			
Tipus d'actuació		Nombre	Resultats
Cens d'activitat Inscripció al registre	Inscripció al Registre	910	537 empreses amb passaport fitosanitari
Control oficial: inspeccions de proveïdors de material vegetal	Inspeccions proveïdors de material vegetal	434	
Certificació de material vegetal	Certificació llavors	37.686,5 tones de cereals (inclou arròs i panís) 5.475,9 tones de farratgeres, lleguminoses, oleaginoses	
	Producció plançons	412.416 unitats de plançons de cítrics 2.436.746 unitats plançons de fruiters 9.264.286 unitats plançons d'olivera	

d.5) Experimentació i posada a punt de tècniques de lluita alternatives als plaguicides

Es tracta d'activitats dirigides a posar a punt tècniques de lluita alternatives a la lluita química com, per exemple, la utilització de feromones mitjançant les tècniques de captura massiva i de confusió sexual.

Taula 4.1.13.

Dades de les activitats d'experimentació i posada a punt de tècniques de lluita alternativa als plaguicides DAR. Any 2008

Experimentació i tècniques de lluita alternatives als plaguicides. Resultats de l'activitat de l'any 2008		
Tècnica	Cultiu	Hectàrees
Captura massiva de <i>Chilo suppressalis</i>	Arròs	22.000
Captura massiva de <i>Ceratitis capitata</i>	Fruiters i cítrics	8.056
Captura massiva de <i>Heliothis</i>	Tomàquet	16
Captura massiva de la mosca de l'olivera	Olivera	187
Captura massiva de <i>Helicoverpa armigera</i>	Tomàquet	11
Captura massiva de <i>Helicoverpa armigera</i>	Mongetes del ganxet	4
Confusió sexual de <i>Zeuzera pyrina</i> en l'avellaner	Avellaner	15
Confusió sexual del cuc del raïm i corc del raïm	Vinya	2.659
Control biològic del diabló de l'avellaner amb fongs i nematodes	Avellaner	42
Micorització amb tòfona negra d'avellaners en producció ecològica	Avellaner	30
Solarització per controlar nematodes en patata	Patata	1
Control del xancre del castanyer amb soques hipovirulentes	Castanyer	100
Introducció de fauna auxiliar per al control biològic de plagues	Tomàquet	65
Confusió sexual de la carpcapsa (<i>Cydia pomonella</i>)	Fruiters de llavor	3.798
Captura massiva de l'arna del tomàquet (<i>Tuta absoluta</i>)	Tomàquet	17
Biofumigació per al control d'agents nocius del sòl	Bleda i espinacs	1
Confusió sexual de la carpcapsa (<i>Cydia pomonella</i>)	Fruiters de llavor	3.798
Confusió sexual de l'anàrsia (<i>Anarsia lineatella</i>) i la grafolita (<i>Cydia molesta</i>)	Fruiters del pinyol	574
Total de superfície amb mètodes alternatius		37.533

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

4.1.2. Activitats de vigilància i control en relació amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental o en la indústria alimentària realitzades pel DS-APS

L'Agència de Protecció de la Salut és l'organisme responsable del control de la producció, la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental o d'ús en la indústria alimentària.

L'Agència de Protecció de la Salut és la responsable d'executar els següents programes i activitats relacionats amb la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental o d'ús en la indústria alimentària:

- El Programa de control d'establiments i serveis plaguicides.
- La gestió del Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) pel que fa als plaguicides d'ús en la indústria alimentària i els plaguicides d'ús ambiental.
- La formació d'aplicadors de plaguicides d'ús ambiental i d'ús en la indústria alimentària: homologació de cursos i expedició del carnet de capacitació per a l'aplicació de plaguicides d'ús ambiental i d'ús en la indústria alimentària.

a) Programa de control d'establiments i serveis plaguicides

Aquest programa recull una sèrie d'actuacions adreçades a comprovar i promoure l'adequació de les empreses de control de plagues, de comercialització de plaguicides d'àmbit ambiental i a la indústria alimentària, a les normes dirigides a prevenir els riscos per a la salut de la població.

D'altra banda, les empreses que elaboren, envasen, emmagatzemen, distribueixen o importen plaguicides d'ús en la indústria alimentària són objecte d'inscripció en el Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC), gestionat per l'APS, i per tant, són objecte de les inspeccions periòdiques que efectuen els inspectors del Departament de Salut a les indústries inscrites al RSIPAC.

a.1.) Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC)

Aquest registre permet disposar d'un cens d'establiments i empreses que tenen l'autorització sanitària de funcionament. En la clau 37 d'aquest registre, s'hi inscriuen les empreses que elaboren, envasen, emmagatzemen, distribueixen o importen detergents, desinfectants, desinsectants i altres productes d'ús alimentari, entre els quals es troben els plaguicides d'ús alimentari.

Taula 4.1.14. Resultats de la gestió del RSIPAC (clau 37) DS. Any 2008

Gestió del RSIPAC. Resultats de l'activitat de l'any 2008	
Tipus d'actuació	Nombre
Nombre d'empreses inscrites al RSIPAC amb la clau 37*	266
Nombre d'empreses inscrites al RSIPAC amb les subclaus corresponents a plaguicides	46
Nombre de sol·licituds per a la inscripció al RSIPAC tramitades durant l'any	1
Nombre de sol·licituds de revalidació i modificacions del RSIPAC	11

*Detergents, desinfectants, desinsectants i altres productes d'ús alimentari.

b) Gestió del Registre oficial d'establiments i serveis de plaguicides (ROESP) de plaguicides no agrícoles

A Catalunya, actualment, i d'acord amb el Decret 149/1997, correspon al Departament de Salut mitjançant l'Agència de Protecció de la Salut la gestió del Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides de:

- Establiments que exclusivament comercialitzin, emmagatzemin o distribueixin plaguicides o desinfectants d'ús en la indústria alimentària.
- Empreses o serveis d'aplicació a tercers de plaguicides o desinfectants d'ús ambiental o d'ús en la indústria alimentària.

Des de juny de 2005, en l'àmbit municipal de Barcelona, el Servei d'Higiene Pública i Zoonosi de l'ASPB¹⁸ té la responsabilitat de gestionar el ROESP i d'executar el programa de control i vigilància de les empreses registrades en aquest municipi.

Taula 4.1.15. Resultats de gestió del ROESP DS. Any 2008

Gestió del ROESP. Resultat de l'activitat de l'any 2008		
Tipus d'actuació	Nombre	Observacions
Nombre d'establiments inscrits al ROESP	915	311 entitats de serveis plaguicides 91 establiments d'emmagatzematge i comercialització 513 entitats de tractaments a tercers per a la prevenció de la legionel·losi
Nombre d'expedients tramitats l'any 2008	135	35% inscripcions inicials 46% revalidacions i canvis 17% baixes
Nombre d'inspeccions a empreses del ROESP de control de plagues i de distribució de plaguicides)	219	

c) Formació d'aplicadors de productes plaguicides d'ús ambiental i d'ús en la indústria alimentària

Les persones que realitzen aplicacions de productes plaguicides d'ús ambiental i d'ús en la indústria alimentària han d'haver superat un curs de formació i haver obtingut el corresponent carnet d'aplicador de tractaments de desinsectació, desinfecció i desratització (DDD).

L'Agència de Protecció de la Salut és l'organisme responsable de supervisar els cursos per a l'obtenció del carnet d'aplicador de productes plaguicides del Departament de Salut i lliurar els carnets corresponents.

En l'àmbit d'aplicació dels plaguicides d'ús ambiental i en la indústria alimentària es lliura el carnet d'aplicador de tractaments de desinsectació, desinfecció i desratització (DDD), del qual es defineixen dos nivells de capacitació: nivell bàsic i nivell qualificat.¹⁹

¹⁸ Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides. Agència de Salut Pública <http://www.aspb.es/quefem/roesp.htm>

¹⁹ Cursos de capacitació per a l'obtenció del Carnet d'aplicador de tractaments DDD (plaguicides d'ús ambiental i a la indústria alimentària). Salut Ambiental. Departament de Salut <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2149/cursplag.htm>

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Taula 4.1.16. Resultats de les actuacions de formació d'aplicadors de tractaments de desinsectació, desinfecció i desratització (DDD) efectuades pel DS. Any 2008

Formació d'aplicadors de productes plaguicides. Resultats de l'activitat de l'any 2008			
Tipus d'actuació	Any	Nombre	Observacions
Nombre de cursos per a l'obtenció del carnet d'aplicador de tractaments DDD supervisats	2008	10 cursos	Nivell bàsic: 5 Nivell qualificat: 5
Nombre de carnets d'aplicadors de tractaments DDD lliurats pel DS durant l'any	2008	190	Nivell bàsic: 105 Nivell qualificat: 85

4.2. ACTIVITATS DE CONTROL EN RELACIÓ AMB ELS RESIDUS DE PLAGUICIDES

Unió Europea

La Comissió Europea disposa dels següents instruments per assegurar-se que el control del compliment d'LMR a la Unió Europea es realitza de manera adequada i uniforme:

1. Pel que fa al control dels residus de plaguicides en productes d'origen vegetal, la Comissió Europea publica anualment un **programa plurianual de control coordinat d'LMR de plaguicides de la UE²⁰** que estableix la relació de plaguicides i productes alimentaris de la dieta europea que cada estat membre ha de mostrejar per avaluar el grau d'exposició real dels consumidors i la taxa de compliment d'LMR en els aliments posats en el mercat comú europeu.

Fins a l'entrada en vigor del Reglament (CE) núm. 396/2005, aquests programes consistien en recomanacions que es limitaven als productes d'origen vegetal. Actualment, són reglaments, que regulen el Programa comunitari coordinat de control per a anys determinats i estableixen el control dels LMR de plaguicides en aliments i pinsos tant d'origen animal com vegetal.

Els estats membres de la Unió Europea per verificar el compliment dels LMR que estableix el Reglament (CE) 396/2005, han de comprovar i mantenir un sistema de vigilància dels continguts de residus de plaguicides en els productes vegetals i animals que es posin en circulació en el mercat comunitari, ja siguin de producció interior o bé importats de països tercers, i impedir que es posin en circulació en el seu territori els productes vegetals o animals amb residus de plaguicides que excedeixin els continguts màxims fixats.

Cada estat membre, en l'àmbit nacional, elabora els seus **plans anuals nacionals de vigilància de residus**, en els quals inclouen com a mínim les mostres per complir i executar el **Programa comunitari coordinat de control de LMR de plaguicides de la UE** i comuniquen anualment els seus resultats del programa comunitari a la Comissió perquè elabori l'informe anual.

Per a l'any 2008, el Programa comunitari coordinat de control dels límits màxims de residus de plaguicides en els cereals i en determinats productes d'origen vegetal es troba publicat a la

²⁰ EU multi-annual control programmes. Food Safety-From the Farm to the Fork.
http://ec.europa.eu/food/plant/protection/pesticides/multi-annual_control_programmes_en.htm

Recomanació de la Comissió 2008/103/CE, de 4 de febrer de 2008.²¹

L'informe anual de resultats del Programa de control de residus de plaguicides de la UE corresponent a l'any 2008 elaborat per l'EFSA es pot consultar a la l'adreça següent:

Informe anual del Programa de control de residus de plaguicides a la UE corresponent a l'any 2008 (EFSA)²²

En aquest informe s'han analitzat els residus de plaguicides d'un total de 70.143 mostres (67.887 de vigilància i 2.256 per sospita), de 200 productes alimentaris diferents.

L'informe indica que el 96,5% de les mostres analitzades compleixen amb els LMR de plaguicides admesos per a productes alimentaris a la UE i un 3,5% els supera. El percentatge de mostres que incompleixen aquests límits legals és més elevat en els aliments importats (7,6) que en els originaris de la UE (2,4%).

En aliments per a nadons de 2.062 mostres, 76 contenien traces de plaguicides però només quatre mostres superaven els LMR permesos per aquests productes. En el cas de les mostres d'aliments ecològics, només un 0,9% excedia els LMR.

El percentatge de mostres que no complien els LMR a Espanya (3,5%) és similar al de França, Suècia i Eslovàquia; en canvi, Lituània (5,3%), Bèlgica (4,8%) i Portugal (3,9%) van ser els països que van registrar més percentatge d'incompliments.

2. Els **laboratoris comunitaris de referència**²³, que coordinen, formen personal i desenvolupen mètodes d'anàlisi i organitzen proves per avaluar les competències dels diferents laboratoris nacionals de control.
3. L'**Oficina Alimentària i Veterinària**²⁴ de la DG (SANCO) que realitza inspeccions en els estats membres per avaluar i revisar les seves activitats de control. Aquesta entitat també era l'encarregada, abans de la plena aplicació del nou Reglament 396/2005, de la publicació de l'informe anual dels resultats del **Programa de control de residus de plaguicides**. Els informes dels programes de control de residus de plaguicides publicats per aquesta oficina corresponents al període 1996-2006 es poden consultar al web la Comissió Europea.²⁵

A partir de l'1 de setembre de 2008, data en què el Reglament (CE) núm. 396/2005 és d'aplicació plena, i d'acord amb l'article 32, la responsabilitat d'elaborar l'informe anual de residus de plaguicides queda transferida de la Comissió Europea a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA). El primer informe elaborat per l'EFSA va ser el del Programa de control de residus de plaguicides de l'any 2007²⁶.

²¹ Recomendación de la Comisión 2008/103/CE, de 4 de febrero de 2008 relativa a un programa comunitario coordinado de control per a 2008, destinado a garantizar el respecte de los límites máximos de residuos de plaguicidas en los cereales y en determinados productos de origen vegetal, así como a los programas nacionales de control per a 2009

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:036:0007:0015:ES:PDF>

²² 2008 Annual Report on Pesticide Residues according to Article 32 of Regulation (EC) No 396/2005. European Food Safety Agency

<http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/1646.htm>

²³ EU Reference Laboratories for Residues of Pesticides

<http://www.crl-pesticides.eu/docs/public/home.asp?LabID=100&Lang=EN>

²⁴ EUROPA > European Commission > DG Health and Consumers > Overview > Food and Veterinary Office

http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm

²⁵ Pesticide Monitoring Reports. Special Reports. Food and Veterinary Office

http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm

²⁶ EFSA publishes its first report on pesticide residues in food. European Food Safety Agency

<http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/praper090709.htm>

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

4. El **Sistema d'alerta ràpida per a aliments i pinsos**²⁷ (RASFF, en la sigla anglesa), a través del qual si es troben residus de plaguicides a concentracions preocupants per als consumidors s'estableix un intercanvi ràpid d'informació sobre els riscos per a la salut humana relacionats amb aliments i pinsos i s'adopten mesures per a la protecció dels consumidors.
5. Pel que fa a productes d'origen animal, la **Directiva 96/23/CE del Consell sobre mesures de control de determinades substàncies i els seus residus en animals vius i productes animals** estableix que els estats membres han d'elaborar un **pla nacional de vigilància de residus** per als grups de substàncies detallades en l'annex I. En el grup B d'aquest annex es fixen els medicaments veterinaris i els contaminants, entre els quals es troben certs plaguicides. La Directiva 96/23/CE estableix les freqüències i el nivell de presa de mostres i els grups de substàncies que han de controlar per cada producte alimentari.

Cal indicar que hi ha substàncies actives emprades en la formulació de plaguicides que estan reconegudes tant com a productes d'ús mèdic veterinari com en plaguicides.

Els informes de resultats dels plans de control de medicaments veterinaris i altres substàncies a la Unió Europea es poden consultar al web de la DG SANCO.²⁸

L'informe de resultats del pla de control de medicaments veterinaris i altres substàncies de l'any 2008, elaborat per l'EFSA, es pot consultar al seu web.²⁹

Espanya

El seguiment dels residus de plaguicides en productes d'origen vegetal es realitza a través del **Programa nacional de control de límits màxims de residus de plaguicides en productes d'origen vegetal**, el qual es realitza per donar compliment al Reglament (CE) núm. 396/2005.

Des de l'any 2004, l'AESAN és el punt de contacte amb la Comissió Europea per trametre els resultats de control dels LMR de plaguicides en aliments d'origen vegetal.

El Programa nacional de control dels residus de plaguicides en productes d'origen vegetal es divideix en tres subprogrames en funció de l'origen de les mostres a recollir:

- Subprograma en origen, coordinat pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (MARM)
- Subprograma en mercat, coordinat per la Subdirecció General de Coordinació d'Alertes Alimentàries i Programació de Control Oficial de l'AESAN.
- Subprograma en importacions, coordinat pel Ministeri de Sanitat i Política Social

Les autoritats competents de les comunitats autònomes recullen les mostres corresponents als subprogrames en origen i mercat, d'acord amb les directrius dels respectius ministeris; en canvi, les mostres d'importacions les recullen el personal de l'Administració general de l'Estat.

²⁷ Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). DG Health and Consumers. European Commission http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

²⁸ Residues of Veterinary Medicinal Products-Control and Monitoring. DG Health and Consumers. European Commission http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

²⁹ Report for 2008 on the results from the monitoring of veterinary medicinal product residues and other substances in food of animal origin in the Member States. European Food Safety Authority <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/1559.htm>

A la taula 4.1.17 es presenta un resum de resultats de les mostres de vigilància del Programa nacional de control de plaguicides en aliments d'origen vegetal i altres productes d'Espanya dels anys 2006, 2007 i 2008. Els informes globals de resultats d'aquests anys es poden consultar al web de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (AESAN).³⁰

Taula 4.2.1. Resultats del Programa nacional de control de límits màxims de residus de plaguicides en aliments d'origen vegetal a Espanya. Mostres del programa de vigilància. Període 2006-2008.

Resultats del Programa nacional de control de límits màxims de residus de plaguicides en aliments d'origen vegetal a Espanya (Programa de vigilància). Període 2006-2008									
Producte	Any 2006			Any 2007			Any 2008		
	Nre. de mostres	% de mostres conformes	% de mostres no conformes (amb residus \geq LMR)	Nre. de mostres	% de mostres conformes	% de mostres no conformes (amb residus \geq LMR)	Nre. de mostres	% de mostres conformes	% de mostres no conformes (amb residus \geq LMR)
Fruïtes i hortalisses	4.077	95,6	4,4	5.624	95,1	3,9	5.544	96,1	3,9
Cereals	346	98,6	1,4	293	98,2	1,8	327	98,2	1,8
Productes elaborats	107	100	0	65	98,4	0	122	100	0
Aliments infantils	213	100	0	204	99,5	0	234	100	0
Total	4.743	96,1	3,9	6.186	95,5	4,5	6.227	96,5	3,5

El seguiment dels residus de plaguicides en productes d'origen animal es realitza a través del **Pla nacional d'investigació de residus**, d'acord amb el Reial decret 1749/1998, de 31 de juliol, pel qual s'estableixen les mesures de control aplicables a determinades substàncies i els seus residus en animals vius i els seus productes.

Catalunya

A Catalunya aquestes actuacions de vigilància i control del compliment d'LMR de plaguicides tant en origen com en destí final, queden repartides entre el DAR, l'APS i l'ASPB, i el DAR que executa la vigilància i el control dels residus de plaguicides en productes vegetals i animals en origen, i l'APS i l'ASPB en escorxadors, establiments alimentaris i punts de venda al consumidor final.

³⁰ Planes nacionales específicos de control oficial. Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición. Ministerio de Sanidad y Política Social
http://www.aesan.msc.es/AESAN/web/control_oficial/seccion/planes_nacionales_especificos.shtml
http://www.aesan.msc.es/AESAN/docs/docs/control_oficial/planes_nacionales_especificos/Resultado_2008_plaguicidas.pdf

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

4.2.1. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades pel DAR

El DAR actua en les primeres fases de la cadena alimentària i coordina i executa a Catalunya els programes següents en relació amb el control de residus de plaguicides:

- a) El Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen
- b) El Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea
- c) El Pla d'investigació de residus en aliments d'origen animal

a) Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen

Aquest programa té caràcter estatal. El coordina el Ministeri de Medi Ambient Rural i Marí (MARM) i l'executen les comunitats autònomes.

A Catalunya aquest programa l'executa el Servei de Sanitat Vegetal del DAR amb la col·laboració del Servei del Laboratori Agroalimentari del DAR, que des de final de l'any 2002 té l'acreditació de l'ENAC per a l'anàlisi de residus de productes fitosanitaris en certs productes vegetals i l'Institut Químic de Sarrià per a d'altres.

L'objectiu del programa és la vigilància dels continguts de productes fitosanitaris en productes vegetals en origen, així com l'execució dels mecanismes per impedir la posada en el mercat d'aquests vegetals quan se superin els LMR establerts en la legislació vigent.

Els inspectors del DAR prenen les mostres de magatzems de cooperatives o de centrals hortofruccícoles, tant a les cambres de conservació com abans d'entrar al magatzem (productes acabats de collir) i les envien als laboratoris corresponents.

Les mostres que es prenen es refereixen a productes vegetals produïts a Catalunya, ja que els que provenen d'altres indrets de la UE són controlats en origen pels organismes responsables corresponents i els que vénen de països tercers són controlats als punts d'inspecció fronterers (PIF).

Taula 4.2.2. Resultats del Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen efectuat pel DAR durant l'any 2008 a Catalunya

Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen. Resultats de l'any 2008						
Element objecte de vigilància i/o control oficial	Paràmetres objecte de control	Tècnica de vigilància i/o control	Nombre de controls efectuats	Mostres amb residus	Nombre de resultats amb disconformitats residus \geq LMR	Taxa de conformitat
Productes vegetals (*) (38)	Residus de productes fitosanitaris	Presa de mostres aleatòria i anàlisi	282	101 mostres presenten algun residu (35,85%)	4 mostres (1,4%)	98,6%

(*) Les matrius analitzades corresponen a 38 cultius diferents.

Taula 4.2.3. Resultats del Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen efectuat pel DAR durant l'any 2008 a Catalunya: mostres que han superat l'LMR

Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen per a l'any 2008. Resultats de les mostres amb residus de plaguicides > LMR				
Producte vegetal	Nombre de mostres amb plaguicida per sobre de l'LMR	Plaguicida	LMR (mg/kg)	mg/kg trobats
Bleda	1	Clorpirifòs d'etil	0,05*	0,30
Cogombre	1	Clorpirifòs d'etil	0,05*	0,18
Pruna	1	Clortalonil	0,01*	0,045
Mongeta verda	1	Dimetoat	0,02*	0,34
Mongeta verda	1	Clorpirifòs d'etil	0,05*	0,10

Els valors subratllats estan harmonitzats a la UE.

Taula 4.2.4. Resultats del Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen efectuat pel DAR durant el període 2004-2008 a Catalunya

Programa nacional de vigilància i control oficial de productes fitosanitaris en origen per al període 2004-2008					
Any	Element objecte de vigilància i/o control oficial	Nombre de controls efectuats	Mostres amb residus	Nombre de resultats amb disconformitats residus \geq LMR	Taxa de conformitat
2004	Productes vegetals (36)	249	124	8 mostres (3,21%)	96,79%
2005	Productes vegetals (37)	284	143	7 mostres (2,5%)	97,5%
2006	Productes vegetals (37)	298	117	5 mostres (1,7%)	98,32%
2007	Productes vegetals (37)	276	107	10 mostres (3,6%)	96,4%
2008	Productes vegetals (38)	282	101	4 mostres (1,46%)	98,6%

b) Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea DAR

Aquest programa es basa en la Recomanació que anualment publica la Comissió Europea per elaborar el programa comunitari coordinat de control destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides en els cereals i en determinats productes d'origen vegetal. El MARM, en consulta amb les comunitats autònomes, elabora anualment un pla oficial de control d'aliments d'origen vegetal en origen en el qual inclou el seguiment del programa coordinat de la UE. El MARM assigna el nombre de mostres per cada comunitat autònoma sobre la base de la seva producció.

A partir d'aquest pla oficial de control, el Servei de Sanitat Vegetal del DAR estableix el seu pla anual de vigilància, que inclou paral·lelament un programa addicional de control d'aliments, planificat i aplicat independentment, i no coordinat pel MAPA, que inclou inspeccions addicionals específiques.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

El DAR informa anualment sobre els resultats de les mostres analitzades al MARM, amb la finalitat que s'integrin a les dades de què s'informa la Comissió Europea.

Taula 4.2.5. Resultats del Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea efectuat pel DAR durant l'any 2008 a Catalunya

Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea. Resultats de l'activitat de l'any 2008					
Element objecte de control	Paràmetres objecte de control	Tècnica de vigilància i/o control utilitzat	Nombre de controls efectuats	Nombre de resultats amb disconformitats	Taxa de conformitat
Espinacs	Residus de productes fitosanitaris	Presa de mostres aleatòria i anàlisi	5	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
Mongetes	Residus de productes fitosanitaris	Presa de mostres aleatòria i anàlisi	5	una mostra supera els LMR establert per dimetoat	80%
Peres	Residus de productes fitosanitaris	Presa de mostres aleatòria i anàlisi	10	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
Total			20		

Nota: Programa efectuat d'acord amb la Recomanació de la Comissió 2008/103/CE, de 4 de febrer de 2008, relativa a un programa coordinat de control per a 2008, destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides als cereals i a determinats productes d'origen vegetal, i als programes nacionals de control per a 2009.

Una de les mostres de mongeta analitzades l'any 2008 a Catalunya en el si d'aquest programa supera els LMR per dimetoat.

Taula 4.2.6. Resultats del Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea efectuat pel DAR durant el període 2004-2008 a Catalunya

Programa coordinat de vigilància de residus de plaguicides a la Unió Europea – DAR per al període 2004-2008				
Any	Paràmetres objecte de control	Nombre de mostres objecte de control	Nombre de resultats amb disconformitats	Taxa de conformitat
2004	Residus de productes fitosanitaris	30 mostres de poma	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
2005	Residus de productes fitosanitaris	10 mostres de pera 10 mostres d'arròs	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
2006	Residus de productes fitosanitaris	12 mostres de coliflor (2 de producció ecològica)	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
2007	Residus de productes fitosanitaris	10 mostres de préssec 10 mostres de poma	Cap mostra supera els LMR establerts	100%
2008	Residus de productes fitosanitaris	5 mostres d'espinac 5 mostres de mongeta 10 mostres de pera	Una mostra de mongeta supera els LMR establerts per a dimetoat	95%

c) Pla per a la investigació de residus en animals i carns fresques a Catalunya (PIRACC)

En animals i aliments d'origen animal el seguiment de residus de plaguicides es realitza a través del Pla per a la investigació de residus en animals i carns fresques de Catalunya (PIRACC). Aquest pla el desenvolupen conjuntament el DAR, l'APS i l'ASPB.³¹

El PIRACC, concebut dins del Programa europeu d'investigació de residus i englobat dins del Pla nacional d'investigació de residus (PNIR), és un programa de mostratge aleatori que té com a principal objectiu controlar determinades substàncies, així com els seus residus, que, utilitzades de manera indiscriminada, abusiva o incorrecta en els animals de producció poden suposar un risc per a la salut del consumidor.

Les substàncies per investigar i les mesures de control aplicables a aquestes substàncies i els seus residus en animals vius i els seus productes es troben recollides al Reial decret 1749/1998,³² que incorpora al dret estatal la Directiva 96/23/CE.

Aquestes substàncies s'agrupen en dos grans conjunts:

Grup A: substàncies amb efecte anabolitzant i substàncies no autoritzades

Grup B: medicaments veterinaris i contaminants

Pel que fa a plaguicides, dins de les substàncies del grup de medicaments veterinaris i contaminants (grup B), s'inclou la investigació de compostos organoclorats i organofosforats (com a subgrup B3a).

A Catalunya, el DAR és l'organisme responsable de la investigació de residus en animals vius i fa inspeccions i preses de mostres a les explotacions ramaderes (recollida de mostres de pinso, de palla, d'aigua, de pèl i/o orina). El DS és l'organisme responsable d'aquesta investigació en els productes animals pel que fa als escorxadors i a les sales de tractament (mostres dels animals) i a les indústries i establiments alimentaris (mostres d'aliments d'origen animal com ara llet, mel, productes d'aqüicultura, ous...). Entre aquests dos departaments es desenvolupa i executa el Pla d'investigació de residus en animals i carns fresques a Catalunya (PIRACC).

El DAR, i dintre del desenvolupament del PIRACC de l'any 2008, ha analitzat 33 mostres de pinsos per determinar plaguicides organoclorats i organofosforats (grup B3). Els plaguicides analitzats són el nitrofèn³³, com a plaguicida organoclorat, i el clorpirifòs, com a plaguicida organofosforat. Totes les mostres de pinso analitzades han resultat conformes.

³¹ L'Agència de Salut Pública de Barcelona duu a terme les tasques de l'Agència de Protecció de la Salut en l'àmbit territorial del municipi de Barcelona.

³² Reial decret 1749/1998, de 31 de juliol, pel qual s'estableixen les mesures de control aplicables a determinades substàncies i els seus residus en animals vius i els seus productes (incorpora la Directiva 96/23/CE) <http://www.boe.es/boe/dias/1998/08/07/pdfs/A26910-26927.pdf>

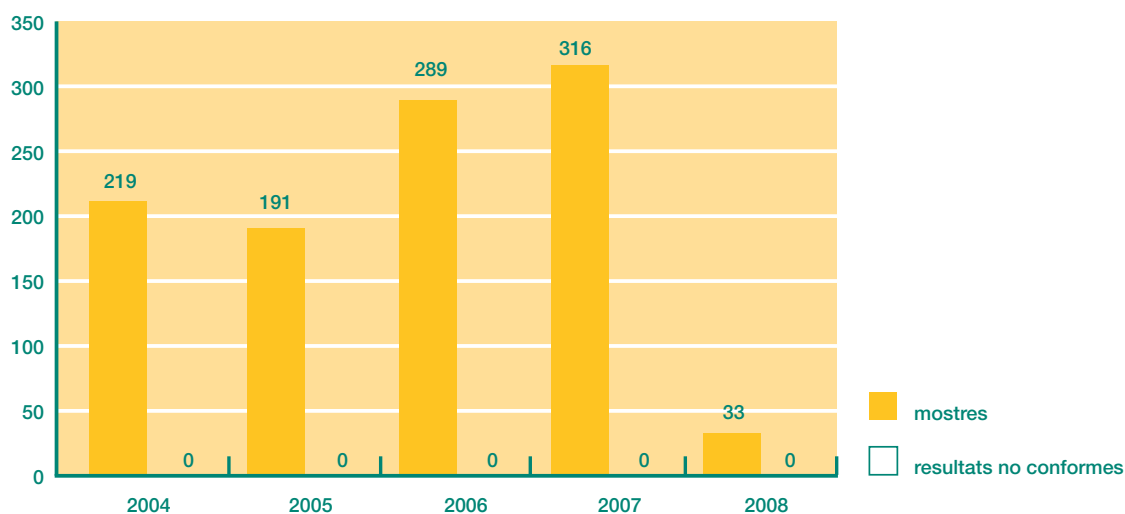
³³ El nitrofèn és una substància activa emprada com a herbicida que actualment està prohibit utilitzar com a producte fitosanitari (Ordre de 7 de setembre de 1989).

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Taula 4.2.7. Resultats PIRACC-DAR compostos organofosforats-organoclorats (grup B3). Any 2008

PIRACC-DAR Pla aleatori Grup B3 (organofosforats-organoclorats) Resultats de l'any 2008		
Matriu	Mostres per a la determinació del grup B3: compostos organoclorats* (nitrofen) i organofosforats** (clorpirifòs)	Resultats no conformes
Pinso	Explotacions ramaderes	
Pollastre	29	0
Gall dindi	1	0
Altres aus de corral	3	0
Total	33	0

Taula 4.2.8. Evolució del Pla aleatori PIRACC-DAR per a plaguicides en pinso. Compostos organoclorats-organofosforats (grup B3a) per al període 2004-2008

4.2.2. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades per l'APS

El Departament de Salut porta a terme la vigilància i el control dels residus de plaguicides dels aliments amb l'objectiu de protegir la salut de les persones dels perills dels residus associats als aliments que es consumeixen a Catalunya, a partir de la vigilància analítica i la presa de mesures per excloure dels circuits alimentaris aquells aliments que no siguin segurs.

L'Agència de Protecció de la Salut executa, a Catalunya, la vigilància i el control oficial dels residus de plaguicides en aliments de consum humà mitjançant el seguiment dels projectes següents:

- Sistema de Vigilància Sanitària dels aliments a Catalunya (SIVAC)
- El Pla d'Investigació de residus en aliments d'origen animal

a) Sistema de Vigilància Sanitària dels Aliments a Catalunya (SIVAC) – DS

El SIVAC³⁴ és un instrument de l'Agència de Protecció de la Salut per a dur a terme de forma global i continuada la vigilància de la seguretat dels aliments produïts i/o comercialitzats a Catalunya.

Dintre d'aquest sistema s'integren i executen de manera conjunta diferents programes de vigilància de perills biològics, químics, d'al·lèrgens i d'ingredients tecnològics.

Durant l'any 2008, s'ha integrat en aquest sistema el Programa de vigilància i control de residus de plaguicides en aliments per a lactants, nens de curta edat i productes hortofructícoles.

L'APS selecciona els productes alimentaris que es poden trobar a les indústries inscrites en el Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC), o bé en establiments a disposició del consumidor final. No se seleccionen els que per la seva naturalesa tenen característiques agrícoles marcades o que el consumidor final no compra en aquell estat, com ara el blat.

Entre les mostres analitzades per a la vigilància de residus de plaguicides en aliments, l'APS incorpora al SIVAC la vigilància i control de determinats aliments que disposen de normatives específiques que regulen els límits màxims de plaguicides. També es recull en aquest sistema la vigilància de les combinacions aliment - plaguicida per donar compliment al **Programa Comunitari coordinat de control anual de residus de plaguicides a la Unió Europea** i al **Programa de vigilància i control de residus de plaguicides en aliments per a lactants i nens de curta edat**³⁵.

L'APS informa sobre els resultats del seguiment del Programa comunitari coordinat de residus de plaguicides a la Unió Europea a l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (AESAN) el 30 de juny de l'any següent al de l'execució, amb la finalitat que s'integrin a les dades de què s'informa la Comissió Europea. Les informacions es transmeten mitjançant un model harmonitzat.

Les mostres d'aliments per a lactants i nens de curta edat de l'any 2008 s'han recollit en indústries elaboradores inscrites en el Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC) i en establiments minoristes. Totes les mostres van ser analitzades pel Laboratori de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

³⁴ El sistema de vigilància sanitària dels aliments a Catalunya 2009. ProSalut. Butlletí Periòdic dels Professionals de l'APS
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2386/prosalutn9.pdf>

³⁵ L'any 2008 s'ha publicat el Reial decret 867/2008, de 23 de maig, pel qual s'aprova la reglamentació tecnosanitària específica dels preparats per a lactants i dels preparats de continuació

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Taula 4.2.9. Resultats del Programa de control de residus de plaguicides en aliments produïts i/o comercialitzats a Catalunya – SIVAC 2008

Programa de control de residus de plaguicides en aliments produïts i/o comercialitzats a Catalunya. SIVAC 2008. Resultats de l'activitat de l'any 2008					
Grup d'aliment	Identificació del producte	Paràmetres objecte de control	Nombre de mostres/ plaguicides analitzats	Nombre de resultats amb disconformitats	Taxa de conformitat
Verdures, hortalisses i fruita (64 mostres)	Pastanaga	Residus de plaguicides (70 substàncies en la majoria de mostres)	6/66	0	89%
	Cogombre		7/66	7/1 carbendazim 7/1 captan	
	Patata		7/72-73	0	
	Espinacs		8/66-53	0	
	Pera		7/86-90	7/2 clorpirifòs	
	Mandarina		2/69	0	
	Taronja		6/73	0	
	Carxofa		2/66	0	
	Ceba		1/11	0	
	Ràim		1/66	0	
	Mongeta verda fresca		8/62-67	5 /1 carbendazim	
	Mongeta congelada		3/54	0	
	Bleda sencera fresca		2/66	2/1 bromopropilat	
	Poma		2	0	
Tomàquet	2/10	1/1 bifentrin			
Fruita seca (3 mostres)	Ametlla	Residus de plaguicides (10 substàncies)	3/10	0	100%
Cereals (4 mostres)	Arròs	Residus de plaguicides (40 substàncies)	4/45	0	100%
Aliments elaborats (12 mostres)	Oli d'oliva	Residus de plaguicides (10 substàncies en olis, 27 en pastes alimentoses i 67 a la majoria de mostres de pa)	1/10	0	100%
	Pa		7/67	0 (En 4 mostres de pa es quantifiquen residus d'azoxistrobin i metilpirimifòs)	100%
	Pasta alimentosa simple		4/27	0	100%
Aliments per a lactants i nens de curta edat (23 mostres)		Residus de plaguicides (67 -76 substàncies)	23	0	100%
Total			106	7	93,3%

Taula 4.2.10. Resultats de les mostres amb residus que excedeixen l'LMR del Programa de control de residus de plaguicides en aliments produïts i/o comercialitzats a Catalunya – SIVAC 2008

Aliment	Plaguicides detectats que excedeixen l'LMR	Nombre de mostres amb residus que excedeixen l'LMR	Valor més alt detectat (mg/kg)	LMR (mg/kg)
Cogombre	Carbendazim	1	0,139	0,1*
	Captan	1	0,027	0,02*
Bleda	Bromopropilat	1	0,273	0,05*
Mongeta verda	Carbendazim	1	0,139	0,1*
Pera	Clorpirifòs	2	0,068/0,104	0,05
Tomàquet	Bifentrin	1	0,332	0,2
Total		7		

Taula 4.2.11. Evolució dels resultats del Programa de control de residus de plaguicides en aliments per a lactants i nens de curta edat efectuat per l'APS durant el període 2005-2008 a Catalunya

Programa de control de residus de plaguicides en aliments per a lactants i nens de curta edat. Resultats de l'activitat per al període 2005-2008					
Any	Identificació del producte	Paràmetres objecte de control	Nombre de mostres	Nombre de resultats amb disconformitats	Taxa de conformitat
2005	Aliments dietètics	Residus de plaguicides (43 substàncies)	24	0	100%
2006	Aliments per a lactants	Residus de plaguicides (12 substàncies)	31	0	100%
2007	Aliments per a lactants i nens de curta edat	Residus de plaguicides (76 substàncies)	26	1	96%
2008	Aliments per a lactants i nens de curta edat	Residus de plaguicides (67 substàncies)	23	0	100%

b) Pla per a la investigació de residus en animals i carns fresques a Catalunya (PIRACC)

Aquest Pla, que ja hem descrit al punt 4.2.1, l'executen conjuntament el DAR, l'APS i l'ASPB.³⁶

El DS mitjançant l'APS i l'ASPB és l'organisme responsable de la investigació de residus en els productes animals pel que fa als escorxadors i les sales de tractament (mostres dels animals) i a les indústries i establiments alimentaris (mostres d'aliments d'origen animal com ara llet, mel, productes d'aqüicultura, ous...).

Pel que fa a plaguicides, dins del PIRACC de l'any 2008, i com a substàncies del grup de medicaments veterinaris i contaminants (grup B, subgrup B3a) el DS ha determinat els següents compostos organoclorats sotmesos a restriccions i prohibicions d'ús en el Conveni d'Estocolm

³⁶ L'Agència de Salut Pública de Barcelona duu a terme les tasques de l'Agència de Protecció de la Salut en l'àmbit territorial del municipi de Barcelona.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

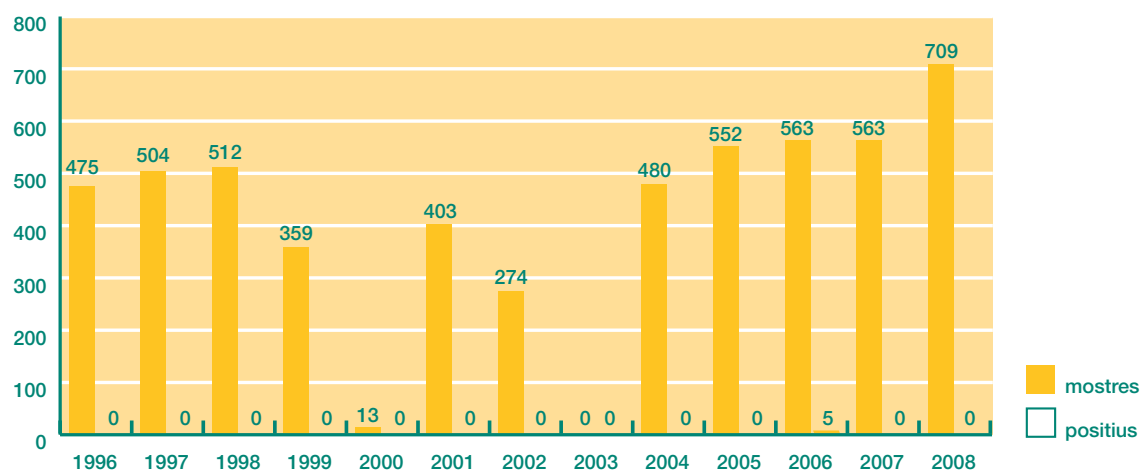
i el Reglament 850/2004: aldrín, clordane, DDT (DDD,op-, DDD,pp, DDE,op-, DDE,pp-, DDT,op, DDT,pp,), dieldrina, endrina, HCH (alfa, beta, gamma de lindà), hexaclorobenzè (HCB) i heptaclor i metoxiclor. També s'ha determinat l'endosulfan que, malgrat que no està inclòs en aquestes normes és susceptible de considerar-se COP.

De les 709 mostres analitzades l'any 2008, per a aquests plaguicides no s'ha detectat cap mostra positiva.

Taula 4.2.12. Resultats del PIRACC-DS, compostos organoclorats (grup B3a). Any 2008

PIRACC-DS Grup B3a compostos organoclorats Resultats de l'any 2008			
Producte	Mostres		Resultats no conformes
	Pla aleatori a l'escorxador i sala de tractament	Pla aleatori a la indústria alimentària	
Boví (greix)	105		0
Porcí (greix)	359		0
Oví i cabrum (greix)	47		0
Pollastre (greix)	128		0
Gall dindi (greix)			0
Altres aus de corral (greix)	2		0
Caça de cria (greix)	3		0
Conills (greix)	12		0
Aqüicultura (múscul)		7	0
Ous		31	0
Mel		15	0
Total	656	53	0
	709		

Taula 4.2.13. Evolució del Pla aleatori PIRACC-DS per a plaguicides. Compostos organoclorats (grup B3a) per al període 1996-2008

4.2.3. Activitats de vigilància i control respecte al compliment dels LMR efectuades per l'ASPB

L'ASPB té establert el **Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA)**, que té com a objectiu fonamental avaluar la presència o les concentracions de determinats additius, contaminants químics i microbiològics en diversos aliments susceptibles de contenir-ne, i comercialitzats a la ciutat de Barcelona.

Pel que fa als plaguicides, el programa IQSA de l'any 2008³⁷ ha realitzat en productes vegetals, la vigilància de plaguicides sotmesos a tractaments fitosanitaris en el sector de la producció primària. En els productes d'origen animal, la vigilància s'han centrat en l'estudi dels plaguicides organoclorats, i s'ha pretès aconseguir una visió de conjunt de la possibilitat d'exposició a baixes concentracions de contaminants amb capacitat d'acumulació a l'organisme.

A més, l'any 2008 s'incorpora a la vigilància dels paràmetres i aliments tradicionalment avaluats pel programa els que estableix la Recomanació 2008/103/CE relativa al Programa comunitari coordinat de control destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides en els cereals i en determinats productes d'origen vegetal.³⁸

³⁷ Resultats. Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) 2008. Agència de Salut Pública de Barcelona <http://www.aspb.es/quefem/docs/iqsa08res.pdf>

³⁸ Programa d'investigació de la Qualitat Sanitària dels Aliments (IQSA). Consorci Sanitari de Barcelona http://www.aspb.es/quefem/documents_aliments.htm

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Taula 4.2.14. Resultats de plaguicides del Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) efectuat per l'ASPB durant l'any 2008 a Barcelona

Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA). Resultats de l'activitat relatiu a l'any 2008						
Grup d'aliment	Mostres analitzades	Nre. de plaguicides i metabòlits investigats	Nre. de plaguicides i metabòlits diferents trobats	Mostres sense residus detectables	Mostres amb residus ≤ LMR	Mostres amb residus ≥ LMR
Carn fresca	20	24	1	19 (95%)	1 (5%)	0
Formatges	16	24	0	16 (100%)	0	0
Mantegues	5	24	0	5 (100%)	0	0
Olis vegetals	12	24	0	12 (100%)	0	0
Cereals i derivats	40	75	1	30 (75%)	10(25%)	0
Aliments amb cereals per a lactants, nens de curta edat	13	53/110	0	13 (100%)	0	0
Aliments infantils amb hortalisses	8	110	0	8 (100%)	0	0
Preparats per a lactants i preparats de continuació	4	42	0	4 (100%)	0	0
Llegums	10	75	0	10 (100%)	0	0
Hortalisses	42	136	9	33 (79%)	8 (19%)	1 (2%)
Fruites	41	136	12	21 (51%)	19 (46%)	1 (3%)
Fruita seca	20	62	1	19 (95%)	1 (5%)	0
Condiments i espècies	19	58	1	17 (89%)	1 (5%)	1 (5,5%)
TOTAL	250		25	207 (83%)	40 (16%)	3 (1%)

Taula 4.2.15. Detall dels grups d'aliments en què s'ha detectat la presència de plaguicides en el si del Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) efectuat per l'ASPB durant l'any 2008 a Barcelona

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Carn fresca	Bou / vedella	4	4 (100%)	0	0
	Porc	5	5 (100%)	0	0
	Pollastre	5	5 (100%)	0	0
	Xai	6	5 (83%)	1 (17%)	0
	TOTAL	20	19 (95%)	1 (5%)	0

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Cereals i Derivats	Arròs	10	10 (100%)	0	0
	Flocs de cereals	10	10 (100%)	0	0
	Magdalenes	6	4 (67%)	2 (33%)	0
	Pa	8	5 (62,5%)	3 (37,5%)	0
	Pa de motlle	6	2 (33%)	4 (77%)	0
	TOTAL	40	31 (77,5%)	9 (22,5%)	0

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Hortalisses	Bledes	3	1 (33%)	2 (77%)	0
	Carxofes	3	2 (67%)	1 (33%)	0
	Cogombre	5	5 (100%)	0	0
	Col	3	2 (67%)	1 (33%)	0
	Enciam	5	3 (60%)	2 (40%)	0
	Espinacs	4	3 (75%)	0	1 (25%) Alfa-endosulfan alfa, beta-endosulfan i sulfat
	Mongetes	5	4 (80%)	1 (20%)	0
	Pastanaga	3	3 (100%)	0	0
	Patata	3	3 (100%)	0	0
	Porros	3	3 (100%)	0	0
	Tomàquets	5	4 (80%)	1 (20%)	0
	TOTAL	42	33 (79%)	8 (19%)	1 (2%)

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Fruïtes	Maduixes	4	4 (100%)	0	0
	Mandarines	3	0	3(100%)	0
	Mango	3	2 (67%)	1 (33%)	0
	Peres	5	2 (40%)	2 (40%)	1 (20%)* Etil-clorpirifòs, imazalil
	Plàtans	3	0	3(100%)	0
	Pomes	5	3 (60%)	2 (40%)	0
	Préssecs	3	3 (100%)	0	0
	Prunes	5	3 (60%)	2 (40%)	0
	Raim	6	3 (50%)	3 (50%)	0
	Taronges	3	0	3(100%)	0
	Ginjol	1	1 (100%)	0	0
	TOTAL	41	21 (51%)	19 (46%)	1 (3%)

*Mostra de producció ecològica.

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Fruites seques	Ametlles	4	4 (100%)	0	0
	Avellanes	3	3 (100%)	0	0
	Cacauets	3	3 (100%)	0	0
	Festucs	4	4 (100%)	0	0
	Panses	3	2 (67%)	1 (33%)	0
	Pipes de gira-sol	3	3 (100%)	0	0
	TOTAL		20	19 (95%)	1 (5%)

Grup d'aliment	Identificació del producte	Mostres analitzades	Mostres sense residus	Mostres amb residus < LMR	Mostres amb residus > LMR
Condiments i espècies	All	2	2 (100%)	0	0
	Pebre de Caiena	2	2 (100%)	0	0
	Ceba deshidratada	1	1 (100%)	0	0
	Curri	2	2 (100%)	0	0
	Fines herbes	1	1 (100%)	0	0
	Nou moscada	2	2 (100%)	0	0
	Pebre blanc	2	1 (50%)	0	1 (50%) Etil-clorpirifòs
	Pebre negre	2	2 (100%)	0	0
	Pebre vermell	5	4 (80%)	1 (20%)	0
	TOTAL		19	17 (89%)	1 (5,5%)

Taula 4.2.16. Detall dels plaguicides detectats per grups d'aliments en el si del Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) efectuat per l'ASPB durant l'any 2008 a Barcelona

Tipus de plaguicides i metabòlits diferents trobats l'any 2008 en els productes alimentosos	
Carn fresca	DDE p-p'
Cereals i derivats	Metil-pirimifòs
Hortalisses	Acetamiprid, carbendazim, ciprodinil, dimetoat, alfa-endosulfan, beta-endosulfan i sulfat, imidacloprid, ometoat
Fruita	Carbendazim, etil-clorpirifòs, metil-clorpirifòs, dicofol, difenilamina, fenhexamid, fosmet, imidacloprid, imazalil, iprodiona, metalaxil, tiabendazole
Fruita seca	Ciprodinil
Condiments i espècies	Etil-clorpirifòs

Taula 4.2.17. Resultats de plaguicides del Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) efectuat per l'ASPB durant el període 2004-2008 a Barcelona

Resultats de plaguicides del Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) per al període 2004-2008						
Any	Nre. de mostres analitzades	Nre. de plaguicides i metabòlits investigats (*)	Nre. de plaguicides i metabòlits diferents trobats	Mostres sense residus detectables	Mostres amb residus \leq LMR	Mostres amb residus \geq LMR
2004	285	23-85	6	273 (96%)	8 (3,%)	4 (1%)
2005	169	40-104	17	135 (80%)	31(18%)	3(2%)
2006	243	23-106	22	183(75%)	50(21%)	10 (4%)
2007	178	23-106	25	140 (79%)	31 (17%)	7 (4%)
2008	250	24-110	25	207 (83%)	40 (16%)	3 (1 %)

(*) Varia en funció de la matriu.

5. Novetats legislatives sobre plaguicides

En l'àmbit de la Unió Europea, els plaguicides estan regulats directament o indirectament per un extens nombre de normes jurídiques. A l'apartat 6 d'aquest document es relacionen les principals normes sobre plaguicides que afecten els programes de vigilància i control de plaguicides.

En l'àmbit comunitari, durant l'any 2008 han continuat els programes de treball de revisió i autorització de substàncies actives per a la formulació de productes fitosanitaris i biocides, que estan establerts per la **Directiva 91/414/CEE** sobre comercialització de productes fitosanitaris i per la **Directiva 98/8/CE** sobre comercialització de biocides.

Les darreres modificacions d'aquestes normes es poden consultar als webs de la Direcció General de Salut i Consumidors³⁹ i de la Direcció General de Medi Ambient⁴⁰ de la Comissió Europea.

A més, durant l'any 2008, la Comissió Europea ha continuat treballant en el nou marc legislatiu per regular la comercialització i l'ús dels productes fitosanitaris a la Unió Europea. Aquest nou marc proposa l'aprovació d'un Reglament sobre comercialització de productes fitosanitaris destinat a substituir la Directiva 91/414/CEE, el qual pretén, entre altres qüestions, racionalitzar i simplificar els procediments d'autorització dels productes fitosanitaris, facilitar la substitució de determinats productes fitosanitaris per a altres substàncies menys nocives i reconegudes com a solució viable.

En concret, el Reglament estableix que els agents carcinògens, mutàgens, els interferents endocrins, substàncies tòxiques per a la reproducció o que siguin molt persistents no siguin aprovats. També estableix un mecanisme de substitució dels plaguicides més tòxics per altres de menys tòxics. Aquest nou marc també inclou l'aprovació d'una directiva marc per a l'ús sostenible dels plaguicides i d'una directiva sobre estadístiques de productes fitosanitaris. Totes aquestes propostes s'integren dins de les mesures proposades l'any 2006 a l'Estratègia temàtica sobre l'ús sostenible dels plaguicides.

Fruit d'aquest treball a finals de 2009 s'han publicat les següents normes que constituïran, a partir de l'any 2011, el nou marc legislatiu sobre plaguicides:⁴¹

³⁹ Plant protection products. Directive 91/414/EEC http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/dir91-414eec_en.htm

⁴⁰ Biocides: Introduction and objectives. Environment Directorate General. European Commission <http://ec.europa.eu/environment/biocides/index.htm>

⁴¹ New regulation on plant protection products. DG Health and Consumers. European Commission http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/new_reg_ppp_en.htm

Reglament (CE) núm. 1107/2009⁴² del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, relatiu a la comercialització de productes fitosanitaris i pel qual es deroguen les directives 79/117/CEE i 91/414/CEE del Consell, que serà d'aplicació a partir de l'11 de juny de 2011.

Directiva 2009/128/CE⁴³ del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, pel qual s'estableix el marc d'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides

Reglament (CE) núm. 1185/2009⁴⁴ del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, relatiu a les estadístiques de plaguicides

Respecte als límits màxims de residus (LMR) de plaguicides, durant l'any 2008 s'han publicat la resta d'annexos del **Reglament (CE) núm. 396/2005 relatiu als límits màxims de residus de plaguicides en aliments i pinsos d'origen vegetal i animal i que modifica la Directiva 91/414/CE**.

En concret, el **Reglament (CE) núm. 149/2008** i el **Reglament (CE) núm. 839/2008** estableixen els annexos II, III i IV del Reglament (CE) núm. 396/2005. El **Reglament (CE) núm. 260/2008** estableix l'annex VII del Reglament (CE) núm. 396/2005 amb la llista de combinacions de substàncies actives i productes als quals s'aplica l'excepció respecte al tractament per fumigació posterior a la collita.

Amb la publicació d'aquests annexos, a partir de l'1 de setembre de 2008 és de plena aplicació el **Reglament (CE) núm. 396/2005**, i es deroguen les directives anteriors sobre LMR (directives 76/895, 86/363, 86/362 i 90/642) i les disposicions nacionals, que transposaven aquestes directives, contingudes en els reials decrets 280/1994 i 569/1990.

També s'han publicat les següents normes relacionades amb el control dels límits màxims de residus:

- El **Reglament (CE) núm. 299/2008** del Parlament Europeu i del Consell, de 11 de març de 2008, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 pel que fa a les competències d'execució atribuïdes a la Comissió.
- La **Recomanació 2008/103/CE**, de 4 de febrer de 2008, relativa al Programa comunitari coordinat de control per al 2008, destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides en els cereals i en determinats productes d'origen vegetal, així com en els programes nacionals de control per al 2009.

⁴² Reglamento (CE) n.º 1107/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo de 21 de octubre de 2009 relativo a la comercialización de productos fitosanitarios y por el que se derogan las Directivas 79/117/CEE y 91/414/CEE del Consejo
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:309:0001:0050:ES:PDF>

⁴³ Directiva 2009/128/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 21 de octubre de 2009 por la que se establece el marco de la actuación comunitaria para conseguir un uso sostenible de los plaguicidas
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:309:0071:0086:ES:PDF>

⁴⁴ Reglamento (CE) no 1185/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo de 25 de noviembre de 2009 relativo a las estadísticas de plaguicidas
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:324:0001:0022:ES:PDF>

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

- El **Reglament (CE) núm. 1213/2008** de la Comissió, de 5 de desembre de 2008, relatiu a un programa comunitari plurianual coordinat de control per a 2009, 2010, 2011 destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides en els aliments d'origen vegetal i animal o sobre aquests, així com avaluar el grau d'exposició dels consumidors a aquests residus.

A l'Estat espanyol, l'any 2008 cal destacar la publicació del **Reial decret 867/2008**, de 23 de maig de 2008, pel qual s'aprova la Reglamentació tecnicosanitària específica dels preparats per a lactants i dels preparats de continuació i la normativa resultant de la transposició de les modificacions de la Directiva 91/414/CEE, transposada al Reial decret 2163/94, de 4 de novembre, pel qual s'implanta el sistema harmonitzat comunitari d'autorització per comercialitzar i utilitzar productes fitosanitaris.

A Catalunya, l'any 2008 s'ha publicat l'**Ordre AAR/62/2008**, de 12 de febrer, per la qual es prorroga el termini que estableix l'Ordre ARP/455/2006, de 22 de setembre, que regula la formació de les persones que realitzen activitats relacionades amb la utilització de productes fitosanitaris i el **Decret 205/2008**, de 14 d'octubre, pel qual es modifica el Decret 447/2004, de 30 de novembre, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental en matèria de Plaguicides i Biocides (DOGC 4273, de 2.12.2004).

6. Normativa sobre plaguicides

MARC NORMATIU PRINCIPAL

Comercialització i utilització de plaguicides

UNIÓ EUROPEA		Diari oficial
PRODUCTES FITOSANITARIS		
1.	Directiva 79/117/CEE del Consell, de 21 de desembre de 1978, relativa a la prohibició de sortida al mercat i d'utilització de productes fitosanitaris que continguin determinades substàncies actives	DO L 33 de 8.2.1979
1.1.	Modificacions posteriors de la Directiva http://europa.eu/legislation_summaries/food_safety/plant_health_checks/113002b_es.htm	
2.	Directiva 91/414/CEE del Consell, de 15 de juliol de 1991, relativa a la comercialització de productes fitosanitaris	DO L 230 de 19.08.1991
2.2.	Modificacions posteriors de la Directiva http://europa.eu/legislation_summaries/food_safety/plant_health_checks/113002a_es.htm http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/index_en.htm	
BIOCIDES		
3.	Directiva 98/8/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de febrer de 1998, relativa a la comercialització de biocides	DOCE L 123 de 24.4.1998
3.1.	Modificacions posteriors http://europa.eu/legislation_summaries/food_safety/contamination_environmental_factors/l21178_es.htm http://ec.europa.eu/environment/biocides/index.htm	

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

ESPANYA		Diari oficial
1.	Reial decret 3349/1983, de 30 de novembre, pel qual s'aprova la Reglamentació tecnosanitària per a la fabricació, la comercialització i la utilització de plaguicides	BOE núm. 20 de 24.1.1984
	Modificacions del Reial decret	
1.1.	Reial decret 162/1991, de 8 de febrer, pel qual es modifica la Reglamentació tecnosanitària per a la fabricació, la comercialització i la utilització de plaguicides	BOE núm. 40 de 15.2.1991
1.2.	Reial decret 443/1994, d'11 de març, pel qual es modifica la Reglamentació tecnosanitària per a la fabricació, la comercialització i la utilització de plaguicides	BOE núm. 76 de 30.3.1994
2.	Ordre de l'1 de febrer de 1991, per la qual es modifica l'annex de l'ordre de 7 de setembre de 1989 sobre la prohibició de comercialització i utilització de productes fitosanitaris que contenen determinats ingredients actius en aplicació de les directives 90/335/CEE i 90/533/ CEE	BOE núm.37 de 12.2.1991
3.	Ordre de 24 de febrer de 1993, per la qual s'estableix la normativa reguladora del Llibre oficial de moviment de plaguicides perillosos (LOM)	BOE núm. 54 de 4.3.1993
4.	Ordre de 4 de febrer de 1994, per la qual es prohibeix la comercialització i la utilització de plaguicides d'ús ambiental que contenen determinats ingredients actius perillosos	BOE núm. 41 de 17.2.1994
5.	Ordre de 8 de març de 1994, per la qual s'estableix la normativa reguladora de l'homologació de cursos de capacitació per realitzar tractaments amb plaguicides	BOE núm. 63 de 15.3.1994
5.1.	Modificacions Ordre PRE/2922/05, de 19 de setembre, per la qual es modifica l'Ordre de 8 de març de 1994, per la qual s'estableix la normativa reguladora de l'homologació de cursos de capacitació per realitzar tractaments amb plaguicides	BOE núm. 228 de 23.9.2005
6.	Reial decret 2163/94, de 4 de novembre, pel qual s'implanta el sistema harmonitzat comunitari d'autorització per comercialitzar i utilitzar productes fitosanitaris i modificacions	BOE núm. 276 de 18.11.1994
7.	Reial decret 1054/2002, d'11 d'octubre, pel qual es regula el procés d'avaluació per al registre, l'autorització i la comercialització de biocides	BOE núm.19 supl. d'1.11.2002
8.	Ordre SCO/3269/2006, de 13 d'octubre, per la qual s'estableixen les bases per a la inscripció i el funcionament del Registre oficial d'establiments i serveis biocides	BOE núm. 255 de 25.10.2006
9.	Ordre APA/326/2007, de 9 de febrer, per la qual s'estableixen les obligacions que afecten els titulars de les explotacions agrícoles i forestals en matèria de Registre de la informació sobre l'ús de productes fitosanitaris	BOE núm. 43 de 19.2.2007

CATALUNYA		Diari oficial
1.	Decret 149/1997, de 10 de juny, del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, pel qual es regula el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides	DOGC núm. 2418 de 23.6.1997
2.	Ordre de 12 de març de 1997, per la qual es desenvolupa el procediment per a l'homologació dels cursos de capacitació per a aplicadors de plaguicides d'ús ambiental i en la indústria alimentària i l'expedició dels carnets corresponents	DOGC núm. 2364 de 4.4.1997
3.	Decret 447/2004, de 30 de novembre, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental en matèria de Plaguicides i Biocides	DOGC núm. 4273 de 2.12.2004
3.1.	Modificacions Decret 205/2008, de 14 d'octubre, pel qual es modifica el Decret 447/2004, de 30 de novembre, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental en matèria de Plaguicides i Biocides	DOGC núm. 5238 de 17.10.2008
4.	Ordre ARP/455/2006, de 22 de setembre, per la qual es regula la formació de les persones que realitzen activitats relacionades amb la utilització de productes fitosanitaris	DOGC núm. 4732 de 3.10.2006
4.1.	Modificacions Ordre AAR/62/2008, de 12 de febrer, per la qual es prorroga el termini que estableix l'Ordre ARP/455/2006, de 22 de setembre, que regula la formació de les persones que realitzen activitats relacionades amb la utilització de productes fitosanitaris	DOGC núm. 5077 de 25.2.2008

Residus de plaguicides i control oficial d'LMR de plaguicides

UNIÓ EUROPEA		Diari oficial
1.	Directiva 76/895/CEE del Consell, de 23 de novembre de 1976, relativa a la fixació dels continguts màxims de residus de plaguicides en les fruites i hortalisses i modificacions: http://europa.eu/legislation_summaries/other/l13007c_es.htm	DO L 340 de 9.12.1976
2.	Directiva 86/362/CEE del Consell, de 24 de juliol de 1986, relativa a la fixació de continguts màxims per als residus de plaguicides sobre i en els cereals i modificacions	DO L 221 de 7.8.1986
3.	Directiva 86/363/CEE del Consell, de 24 de juliol de 1986, relativa a la fixació de continguts màxims per als residus de plaguicides sobre i en els productes alimentaris d'origen animal i modificacions	DO L 221 de 7.8.1986
4.	Directiva 90/642/CEE del Consell de 27 de novembre de 1990 relativa a la fixació dels continguts màxims de residus de plaguicides en determinats productes d'origen vegetal, incloses les fruites i hortalisses i modificacions	DO L 350 de 14.12.1990
5.	Directiva 96/23/CE del Consell, de 29 d'abril de 1996, relativa a les mesures de control aplicables respecte de determinades substàncies i els seus residus als animals vius i els seus productes i modificacions	DO L 125 de 23.5.1996
6.	Decisió 97/747/CE de la Comissió, de 27 d'octubre de 1997, per la qual es fixen els nivells i freqüències de mostreig previstes a la Directiva 96/23/CE del Consell, amb vista al control de determinades substàncies i els seus residus en determinats productes animals	DO L 303 de 6.11.1997
7.	Directiva 2002/63/CE de la Comissió, d'11 de juliol de 2002, per la qual s'estableixen els mètodes comunitaris de mostreig per al control oficial de residus de plaguicides en els productes d'origen vegetal i animal i es deroga la Directiva 79/700/CEE	DOUE L 197 de 16.7.2002
8.	Reglament (CE) núm. 882/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, sobre els controls oficials efectuats per garantir la verificació del compliment de la legislació en matèria de pinsos i aliments i la normativa sobre la salut animal i el benestar dels animals	Correcció DOUE L 191 de 28.05.2004
9.	Reglament (CE) núm. 396/2005 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de febrer de 2005, relatiu als límits màxims de residus de productes fitosanitaris en aliments i pinsos d'origen vegetal i animal i que modifica la Directiva 91/414/CEE del Consell	DOUE L 70 de 16.3.2005
9.1.	Reglament (CE) núm. 178/2006 de la Comissió, d'1 de febrer de 2006, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 del Parlament Europeu i el Consell amb vista a establir l'annex I que inclou la llista d'aliments i pinsos als quals s'apliquen continguts màxims de residus de plaguicides	DOUE L 29 de 2.2.2006
9.2.	Reglament (CE) núm. 149/2008 de la Comissió, de 29 de gener de 2008, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 i s'estableixen els annexos II, III i IV del Reglament 396/2005. Correcció d'errades del Reglament (CE) núm. 149/2008	DOUE L 58 d'1.3.2008
9.3.	Reglament (CE) núm. 260/2008 de la Comissió, de 18 de març de 2008, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 del Parlament Europeu i del Consell establint l'annex VII amb la llista de combinacions de substància activa i producte a les quals s'aplica l'excepció respecte al tractament per fumigació posterior a la collita	DOUE L 76 de 19.3.2008
9.4.	Reglament (CE) núm. 299/2008 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de març de 2008, que modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 relatiu als límits màxims de residus de productes fitosanitaris en aliments i pinsos d'origen vegetal i animal, quant a les competències d'execució atribuïdes a la Comissió	DOUE L 97 de 9.4.2008
10.	Recomanació de la Comissió, de 3 d'abril de 2007, relativa a un programa de control comunitari coordinat per a 2007 destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides als cereals i a determinats productes d'origen vegetal, i als programes de control per a 2008 (2007/255/CE)	DOUE L 96 d'11.4.2007
11.	Recomanació de la Comissió, de 4 de febrer de 2008, relativa a un programa de control comunitari coordinat per a 2008 destinat a garantir el respecte dels límits màxims de residus de plaguicides als cereals i a determinats productes d'origen vegetal, i als programes de control per a 2009 (2008/103/CE)	DOUE L 36 de 9.2.2008
12.	Reglament (CE) núm. 839/2008 de la Comissió, de 31 de juliol de 2008, que modifica el Reglament (CE) núm. 396/2005 del Parlament Europeu i del Consell pel que fa als annexos II, III i IV relatius a límits màxims de residus de plaguicides en l'interior o en la superfície de determinats productes	DOUE L 234 de 30.8.2008
13.	Reglament (CE) núm. 1213/2008 de la Comissió, de 5 de desembre de 2008, relatiu al programa comunitari plurianual coordinat de control per als anys 2009, 2010 i 2011 destinat a garantir el respecte als límits màxims de residus de plaguicides en els aliments d'origen vegetal i animal o sobre aquests, així com avaluar el grau d'exposició dels consumidors a aquests residus	DOUE L 328 de 6.12.2008

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

ESPANYA		Diari oficial
1.	Reial decret 280/1994, de 18 de febrer, pel qual s'estableixen els límits màxims de residus de plaguicides i el seu control en determinats productes d'origen vegetal i modificacions	BOE núm. 58 de 9.3.1994
2.	Reial decret 569/1990, de 27 d'abril, relatiu a la fixació de continguts màxims per als residus de plaguicides sobre i en els productes alimentaris d'origen animal i modificacions	BOE núm. 111 de 9.5.1990
3.	Reial decret 1749/1998, de 31 de juliol, pel qual s'estableixen les mesures de control aplicables a determinades substàncies i els seus residus en els animals vius i els seus productes	BOE núm. 188 de 7.8.1998
4.	Reial decret 290/2003, de 7 de març de 2003, pel qual s'estableixen els mètodes de mostreig per al control de residus de plaguicides en els productes d'origen vegetal i animal	BOE núm. 58 de 8.3.2003
5.	Ordre APA/1964/2005, de 6 de juny, per la qual es designen laboratoris de referència en matèria d'anàlisi de productes fitosanitaris i dels seus residus	BOE núm. 150 de 24.6.2005
6.	Reial decret 731/2007, de 8 de juny, pel qual es modifiquen determinades disposicions per a la seva adaptació a la normativa comunitària sobre pinsos, aliments i sanitat dels animals	BOE núm.147 de 20.6.2007

CATALUNYA		Diari oficial
1.	Decret 13/2007, de 16 de gener, pel qual s'estableix el Pla de vigilància i control de residus en animals, vegetals i aliments a Catalunya (PRAVA) (SG-16.1.2007)	DOGC núm. 4802 de 18.1.2007

7. Enllaços d'interès sobre plaguicides

OMS. Guia 2009 Classificació de plaguicides per perill
http://www.who.int/ipcs/publications/pesticides_hazard_2009.pdf

JMPR. Comitè Mixt FAO/OMS sobre Residus de Plaguicides
<http://www.fao.org/agriculture/crops/core-themes/theme/pests/pm/jmpr/en/>

IPCS INCHEM. Monogràfics d'avaluacions toxicològiques de plaguicides de la JMPR
<http://www.inchem.org/pages/jmpr.html>

Codex Alimentarius

Base de dades de Límits màxims de Residus en aliments
<http://www.codexalimentarius.net/pestres/data/pesticides/results.html?pesticideText=clorpirifos&pestClassId=-1&commodityText=&commodityCode=&searchBy=cmc>

Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA)

<http://www.efsa.europa.eu>

Informació sobre LMR
<http://www.efsa.europa.eu/en/mrls/mrlteam.htm>

Panell PRAPER- Pesticide Risk Assessment Peer Review
<http://www.efsa.europa.eu/en/praper/mrls.htm>

<http://www.efsa.europa.eu/en/panels/praper.htm>

Comissió Europea. Direcció General de Sanitat i Consumidors

Informació general sobre substàncies actives i productes fitosanitaris
http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/index_en.htm

Nou marc normatiu sobre plaguicides
http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/new_reg_ppp_en.htm
Informació general sobre residus de plaguicides
http://ec.europa.eu/food/plant/protection/pesticides/index_en.htm

Comissió Europea. Direcció General de Medi Ambient

Biocides
<http://ec.europa.eu/environment/biocides/index.htm>

Estratègia per a l'ús sostenible de plaguicides

<http://ec.europa.eu/environment/ppps/home.htm>

Registre comunitari de biocides

<https://webgate.ec.europa.eu/env/r4bp/user.login.cfm>

LA VIGILÀNCIA I EL CONTROL DE PLAGUICIDES EN PRODUCTES ALIMENTARIS I PINSOS D'ORIGEN VEGETAL I ANIMAL A CATALUNYA

Registre únic europeu de substàncies actives per a la formulació de productes fitosanitaris de la Direcció General de Sanitat i Consumidors (DG SANCO) de la Comissió Europea
http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/index.cfm

Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (MARM). Agricultura
Registre oficial de productes i material fitosanitari
<http://www.mapa.es/ca/agricultura/pags/fitos/fitos.asp>

Ministeri de Sanitat i Consum. Salut ambiental – Biocides
Registre oficial de plaguicides no agrícoles o biocides
<http://www.msps.es/ciudadanos/saludAmbLaboral/prodQuimicos/sustPreparatorias/biocidas/frmRegistroPlaguicidas.jsp>

Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)

Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/> (Inici > Serveis i tràmits > Serveis en línia > Registres oficials > Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP))

Departament de Salut
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2149/index.html>

Agència Espanyola de Seguretat Alimentària (AESAN)
<http://www.aesa.msc.es/>

Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural (DAR).
Informació sobre Sanitat Vegetal
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/> Inici > Àmbits d'actuació > Agricultura. Sanitat vegetal

Departament de Salut.

Informació sobre salut ambiental i salut alimentària
Salut ambiental. Control de plagues i plaguicides
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2149/index.html>

Salut alimentària
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/aliments/index.html>

Agència de Salut Pública de Barcelona.
Informació sobre plaguicides
<http://www.aspb.es/preusitaxes/roesp/default.htm>

http://www.aspb.es/quefem/docs/Plaguicides_aliments.pdf

Altres títols de la col·lecció de la Vigilància i Control:

- La vigilància i el control de medicaments veterinaris i els seus residus en animals i aliments d'origen animal a Catalunya
- La vigilància i el control dels subproductes animals no destinats al consum humà (SANDACH) a Catalunya
- La vigilància i el control de les encefalopaties espongiformes transmissibles a Catalunya
- La vigilància i el control del benestar animal a la cadena alimentària a Catalunya
- Sistema coordinat de vigilància de la contaminació química de les aigües de l'Ebre i dels aliments de la seva àrea d'influència
- Vigilància i control dels contaminants químics ambientals en pinsos i aliments a Catalunya
- Sistema de vigilància i control dels organismes genèticament modificats (OGM) a Catalunya

Els podeu consultar a: <http://www.gencat.cat/salut/acsa>

© Generalitat de Catalunya
Document elaborat per:

Agència de Protecció de la Salut
Agència de Salut Pública de Barcelona
Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural
Agència Catalana de Seguretat Alimentària

Primera edició: Barcelona, Octubre 2010
Assessorament lingüístic: Secció de Planificació Lingüística. Departament de Salut
Maquetació: Lacetània
ISSN: 2013-9950

Document editat per:

Generalitat de Catalunya
**Agència Catalana
de Seguretat Alimentària**